

OVRHA POREZNE UPRAVE

Nikšić, Vesna

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:855737>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-25**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ POSLOVNOG UPRAVLJANJA

Vesna Nikšić

OVJERHA POREZNE UPRAVE

Završni rad

Karlovac, 2019.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ POSLOVNOG UPRAVLJANJA

Vesna Nikšić

OVRHA POREZNE UPRAVE

Završni rad

Kolegij: GOSPODARSKO PRAVO

Mentor: dr.sc. Andrea Pešutić

Matični broj studenta: 0619416007

Karlovac, 2019. godine

SADRŽAJ:

1.	UVOD.....	1
1.1.	Predmet i cilj rada.....	1
1.2.	Izvori podataka i metode prikupljanja.....	1
1.3.	Sadržaj i struktura rada.....	1
2.	POJAM POREZNE OVRHE.....	2
2.1.	Pojam ovrhe i porezne ovrhe.....	2
2.2.	Sudionici porezne ovrhe.....	3
2.2.1.	Ovrhovoditelj.....	3
2.2.2.	Ovršenik.....	4
3.	POREZNO OVRŠNI POSTUPAK.....	5
3.1.	Načela porezno ovršnog postupka.....	5
3.1.1.	Načela odgovarajuće primjene ovršne radnje.....	5
3.1.2.	Načelo dostojanstva ovršenika.....	6
3.2.	Pravni temelj porezne ovrhe.....	7
3.3.	Tijek porezno-ovršnog postupka.....	8
4.	NAPLATA POREZA.....	13
4.1.	Mjere osiguranja (prethodne mjere naplate duga).....	13
4.2.	Upravni ugovor.....	14
4.2.1.	Predmet upravnog ugovora.....	15
4.2.2.	Subjekt primjene odredbi o upravnom ugovoru.....	16
4.2.3.	Razlozi za odbijanje sklapanja upravnog ugovora.....	16
4.2.4.	Sredstva osiguranja u upravnom ugovoru.....	17
4.3.	Porezna nagodba.....	17
5.	OVRŠNE MJERE I RADNJE U POREZNOJ UPRAVI.....	19
5.1.	Opomena.....	19
5.2.	Ovrha pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika koje ima na računu kod banke.....	20
5.3.	Ovrha pljenidbom novčanih sredstava (plaće) ovršenika koje ima kod poslodavca.....	25
5.4.	Ovrha pljenidbom novčanih tražbina ovršenika koje ima prema svom dužniku.....	29
5.5.	Ovrha pljenidbom pokretnina.....	33
5.6.	Ovrha pljenidbom dionica i poslovnih udjela.....	41
5.7.	Zasnivanje založnog prava i ovrha na nekretninama.....	43
5.8.	Obustava ovrhe i prestanak prava i obveza iz porezno-dužničkog odnosa.....	47
6.	REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI.....	49
6.1.	Žalba.....	49
6.2.	Prigovor.....	50
7.	ZAKLJUČAK.....	52
	SAŽETAK.....	55
	POPIS LITERATURE.....	57
	POPIS PRIMJERA.....	59

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je ovrha koju kao krajnju mjeru naplate poreznog duga provodi Porezna uprava. Cilj rada je istražiti i prikazati zakonodavni okvir porezno-ovršnog postupka i ovršnih mjera i radnji koje provodi Porezna uprava, te mjera i sredstava naplate poreznog duga koje prethode ovrši.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Podaci potrebni za izradu rada prikupljeni su iz znanstvene literature, važećih propisa te službene stručne literature kojima se koristi Porezna uprava u svom radu.

Metode koje su poslužile za izradu ovog rada su metode analize, sinteze, komparacije, deskripcije i kompilacije.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Ovaj rad se sastoji od sedam poglavlja. U prvom poglavlju objašnjen je predmet i cilj rada, struktura i sadržaj, te izvori podataka i metode koje su poslužile za izradu istog. U drugom poglavlju pojašnjen je pojam ovrhe i porezne ovrhe kao i sudionici porezne ovrhe. U trećem poglavlju objašnjena su načela porezno-ovršnog postupka, pravni temelj i tijek porezno-ovršnog postupka. U četvrtom poglavlju pojašnjen je termin naplate poreza (mjere osiguranja naplate poreznog duga i instrumenti kojima se poreznim obveznicima omogućava da podmire porezni dug i tako izbjegnu pokretanje ovršnog postupka). U petom poglavlju detaljnije su razrađene mjere i radnje ovršnog postupka u Poreznoj upravi. U šestom poglavlju pojašnjeni su pravni lijekovi koji se mogu uložiti na rješenje o ovrši. Sedmo poglavlje je zaključak ovog rada.

2. POJAM POREZNE OVRHE

2.1. Pojam ovrhe i porezne ovrhe

Pod pojmom ovršnog postupka podrazumijeva se prisilno ostvarenje tražbine koju vjerovnik ima prema svojem dužniku. Pokretanje postupka ovrhe može biti u okviru građanskopravnih, upravnopravnih ili pak kaznenopravnih pravnih pravila. Stoga će se i postupovna načela razlikovati, ovisno o vrsti postupka u kojem se ovrha provodi.¹

„Ovršni postupak u Republici Hrvaskoj provodi se temeljem Ovršnog zakona koji predstavlja opći zakon (*lex generalis*) te Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima i Općeg poreznog zakona kao posebnih zakona (*lex specialis*)“.² Ovršnim zakonom³ uređuje se postupak po kojemu sudovi i javni bilježnici provode prisilno ostvarenje tražbina na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava (ovršni postupak) te postupak po kojemu sudovi i javni bilježnici provode osiguranje tražbina (postupak osiguranja), ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Nadalje, ovim Zakonom uređuju se i materijalnopravni odnosi koji se zasnivaju na temelju ovršnih postupaka i postupaka osiguranja.⁴

Pojam porezne ovrhe u smislu Općeg poreznog zakona⁵ podrazumijeva dio poreznog pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.⁶ Porezno tijelo je tijelo državne uprave, upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave ili upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja i/ili nadzora i/ili naplate poreza.⁷ U ovom slučaju ovršni postupak je najuže povezan s jednim od ključnih obilježja poreza, njegovom prisilnošću. Porezi su u svojoj suštini jedan od najvažnijih prihoda države i jedan oblik javnih davanja. To su novčana davanja i prihod proračuna koji se koristi za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka. Trošarine se smatraju porezima.⁸

¹ Radica, V.: „Načela provedbe ovrhe u poreznom postupku“, Porezni vjesnik, br. 10/18, Institut za javne financije, Zagreb, 2018., str. 98.

² Radica, V.; Rudić, D.: „Novosti u ovršnom postupku“, Porezni vjesnik br. 11/17, Institut za javne financije, Zagreb, 2017., str. 115.

³ Ovršni zakon, Narodne novine broj 112/12, 93/14, 73/17, Odluka USRH 55/16, čl. 1.

⁴ Čl. 1. Ovršnog zakona

⁵ Opći porezni zakon, Narodne novine broj 115/16 i 106/18, u daljnjem tekstu OPZ

⁶ Čl. 136. OPZ-a

⁷ Čl. 3. OPZ-a

⁸ Čl. 2. st. 2. OPZ-a

Drugim javnim davanjima smatraju se carine, pristojbe, doprinosi, naknade za koncesije, novčane kazne za porezne prekršaje i sva davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela.⁹

Normativnu osnovu porezno-ovršnog postupka čine Opći porezni zakon, Ovršni zakon, Zakon o provedbi pljenidbe na novčanim sredstvima¹⁰, čija supsidijarna primjena naznačena čl. 153. Općeg poreznog zakona. Svakako treba spomenuti i Zakon o općem upravnom postupku¹¹ koji se supsidijarno primjenjuje u poreznom postupku.¹²

Ovrha u poreznom pravu je posljednja mjera naplate poreznog duga. Ona se provodi ako su zadovoljene osnovne pretpostavke za provođenje ovrhe – ovrha se provodi ako je porezni dug dospio i ako je porezno tijelo iscrpilo sve prethodne mjere naplate duga.

2.2. Sudionici porezne ovrhe

Pod sudionicima porezne ovrhe podrazumijevaju se dva dionika – ovrhovoditelj i ovršenik.

2.2.1. Ovrhovoditelj

Ovrhovoditelj u poreznom ovršnom postupku je porezno tijelo koje pokreće ovrhu po službenoj dužnosti i provodi postupak. Prema odredbama članka 3. Općeg poreznog zakona pojam poreznog tijela podrazumijeva tijelo državne uprave - Ministarstvo financija odnosno Poreznu upravu i Carinsku upravu koja je također ovlaštena za poduzimanje ovršnih radnji. Porezna tijela mogu biti i upravna tijela jedinice područne (regionalne) samouprave ili upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja i /ili nadzora i/ili naplate poreza.¹³ Iznimno od navedenog je ovrha na nekretninama koju provodi nadležan sud na zahtjev poreznog tijela, a na prijedlog državnog odvjetništva.

⁹ čl. 2. OPZ-a

¹⁰ Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, Narodne novine br. 68/18

¹¹ Zakon o općem upravnom postupku, Narodne novine broj 47/09, u daljnjem tekstu ZUP

¹² Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: "Osnove poreznog prava", Narodne novine, Zagreb, 2017, str. 60.

¹³ čl. 3. OPZ-a

2.2.2. Ovršenik

Ovršenik je osoba protiv koje se vodi ovrha, porezni obveznik ili njegov jamac od kojeg se naplaćuje dug iz porezno-dužničkog odnosa.¹⁴ Porezni obveznik je svaka, pravna ili fizička osoba (obrtnik ili građanin) koja je kao takva određena pojedinačnim poreznim propisom.

Porezni jamac je osoba koja jamči za plaćanje poreza ako ga u roku nije platio porezni obveznik.¹⁵ Osim zakonskog jamstva, člankom 134. Općeg poreznog zakona otvorene su mogućnosti ugovornog jamstva. Sukladno navedenom članku, naplata duga iz porezno-dužničkog odnosa može se osigurati jamstvom druge osobe koja mora biti vlasnik imovine koja odgovara visini duga.¹⁶ Prema općoj normi, jamac u poreznom pravu odgovara supsidijarno budući da odgovara za dug ako ga u roku nije platio porezni obveznik pri čemu ga je porezno tijelo dužno pozvati na plaćanje duga. Iznimno, jamci odgovaraju solidarno ako su jamci platci; ako su sami utajili porez ili ako su sudjelovali u utaji poreza.¹⁷

¹⁴ čl. 138. st. 2. OPZ-a

¹⁵ Čl. 36. st. 1. OPZ-a

¹⁶ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 65.

¹⁷ Čl. 36. st. 2. OPZ-a

3. POREZNO-OVRŠNI POSTUPAK

3.1. Načela porezno-ovršnog postupka

Opći porezni zakon u svojim odredbama određuje i načela sukladno kojima je porezno tijelo dužno provoditi ovrhu. Radi se o dva načela koja su propisana člankom 137.

Općeg poreznog zakona. To su:

- a) načelo primjene primjerene ovršne radnje
- b) načelo dostojanstva ovršenika.

3.1.1. Načelo primjene primjerene ovršne radnje

Načelo primjene primjerene ovršne radnje nalaže poreznom tijelu da u ovršnom postupku primijeni one ovršne radnje koje su primjerene u odnosu na visinu poreznoga duga. Ovim načelom štiti se ovršenika od zadiranja ovrhom u njegovu imovinu u mjeri većoj od one koja je nužna za postizanje cilja. Istovremeno, poreznom tijelu se i ovim načelom ukazuje na potrebu primjene načela materijalne istine i načela učinkovitosti i ekonomičnosti.¹⁸ Primjerice, ako porezni dužnik duguje 15.000,00 kn, a posjeduje automobil koji ima vrijednost 40.000,00 kuna i vikendicu koja vrijedi 300.000,00 kuna, službena osoba koja vodi ovršni postupak ukoliko ima saznanja o ovim činjenicama, kao mjeru naplate duga pokrenut će najprije naplatu istog iz novčanih sredstava na računima ovršenika koje ima kod banke (tzv. blokada računa) jer je to najbrži i za ovršenika najjeftiniji način provedbe ovrhe. Ako ta poduzeta mjera ne daje rezultate (takvim vidom ovrhe ništa se ne naplaćuje ili se neznatno naplaćuje), porezno tijelo poduzet će sljedeću mjeru, a to je pljenidba pokretne imovine (u ovom slučaju automobila u vlasništvu ovršenika), jer je vrijednost te imovine dostatna za podmirenje poreznog duga, a u svakom slučaju je primjerenija nego mjera ovrhe na nekretnini.

Odabir primjerene ovršne radnje ponekad od poreznog tijela zahtijeva da se od ovrhe suzdrži. Tako je Općim poreznim zakonom propisano kako Porezna uprava neće provoditi postupak ovrhe na računima ovršenika ako je iznos poreznog duga manji od 200,00 kuna koliko iznosi najmanji trošak ovršnog postupka. Isto tako, u skladu s načelima ovrhe, Porezna i Carinska uprava kada ne primjenjuje carinsko zakonodavstvo, neće provoditi ovrhu pljenidbom na pokretninama, odnosno podnositi prijedlog za ovrhu na nekretninama ako je iznos poreznog duga manji od iznosa 1.000,00 kuna.¹⁹ Nadalje, Zakonom o izmjenama i

¹⁸ Radica, V.: op.cit., str. 102.

¹⁹ Čl. 146. st. 2. i 3. OPZ-a

dopunama Ovršnog zakona²⁰ prvi puta se kod ovrhe na nekretninama uvodi donji prag potraživanja za koji se može zatražiti pokretanje ovrhe na istima, a on iznosi 20.000,00 kuna.²¹ Isto tako, odredbom čl. 290. Ovršnog zakona, porezno tijelo kao ovrhovoditelj ne može zatražiti prisilno zasnivanje založnog prava u slučajevima u kojima zbog propisanih ograničenja ne bi mogao zatražiti ovrhu na istoj nekretnini. Iz navedenog proizlazi da se za iznos do 20.000,00 kuna ne može zatražiti zasnivanje založnog prava na nekretnini.²²

3.1.2. Načelo dostojanstva ovršenika

Ovo načelo obvezuje porezno tijelo da pri provedbi ovrhe pazi na dostojanstvo ovršenika. Općim poreznim zakonom propisano je niz odredbi kojima se omogućava primjena ovog načela u praksi. Tako je sukladno čl. 160. Općeg poreznog zakona propisano kako predmetom pljenidbe ne mogu biti:²³

1. odjeća, cipele, rublje i drugi predmeti za osobnu uporabu, posteljina, posuđe i pokućstvo, štednjak, hladnjak, televizor, radio prijemnik i druge stvari za kućanstvo ako ih ovršenik i članovi njegova kućanstva trebaju za zadovoljenje osnovnih životnih potreba
2. hrana i ogrjev za potrebe ovršenika i članova njegova kućanstva
3. radna i rasplodna stoka, poljoprivredni strojevi i drugo radno oruđe koje ovršenik kao poljoprivrednik treba za rad na svom gospodarstvu, te sjeme za uporabu i hrana za stoku potrebnu do slijedećeg razdoblja prinosa žetve, kosidbe i sl.
4. knjige i druge stvari koje ovršenik treba za obavljanje svoje znanstvene, umjetničke ili druge djelatnosti,
5. alat, oruđe, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku – fizičkoj osobi koja samostalno obavlja djelatnost, nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca.

Navedene pokretnine služe za zadovoljenje osnovnih životnih potreba ovršenika i njegove obitelji pa je poreznom tijelu zabranjeno provesti ovrhu pljenidbom tih pokretnina, ako ih ovršenik ima u svom vlasništvu.²⁴

²⁰ Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, Narodne novine br. 73/17

²¹ Čl. 80.b st.1. Ovršnog zakona

²² Čl. 290. Ovršnog zakona

²³ Čl. 160. OPZ-a

²⁴ Radica, V.: op.cit., str. 103.

Sukladno načelu zaštite dostojanstva ovršenika, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže, kao i podatke koje razmjenjuje s drugim državama u poreznim stvarima.²⁵

3.2. Pravni temelj porezne ovrhe

Pravni temelj porezne ovrhe su ovršne i vjerodostojne isprave. Ovršne isprave su kvalificirane javne isprave na temelju kojih se po zakonu može tražiti prisilno ostvarenje tražbine koje su u njima utvrđene. Snagu ovršne isprave, prema čl. 140. st. 2. Općeg poreznog zakona imaju.²⁶

- a) rješenja o utvrđivanju poreza
- b) obračunska prijava koju porezni obveznik sam podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza, a prema odredbama zakona kojima se uređuje pojedina vrsta poreza
- c) jedinstvena ovršna isprava koja se koristi pri naplati stranih tražbina
- d) druga isprava koja je posebnim zakonom određena kao ovršna isprava (npr. odluke donijete u prekršajnom postupku)
- e) upravni ugovor i porezna nagodba.

Vjerodostojna isprava jest knjigovodstveni izlist stanja poreznog duga koji mora potpisati ovlaštena osoba poreznog tijela ili ovjeren elektroničkim potpisom ili elektroničkim pečatom poreznog tijela²⁷. Vjerodostojna isprava služi kao pravni temelj ovršnog postupka u slučaju ovrhe nad drugim javnim davanjima (pristojbama, doprinosima, naknadama za koncesije i dr.) za koje ne postoje ovršne isprave, a na koje se također primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona.²⁸

Rješenje o ovrsi je upravni akt koji osim obveznih dijelova svakog poreznog akta mora sadržavati:²⁹

1. Naznaku ovršne ili vjerodostojne isprave na temelju koje se ovrha određuje
2. Visinu i vrstu porezne obveze i pripadajućih kamata koje se ovrhom naplaćuju
3. Predmet ovrhe (dio imovine na kojoj će se provesti ovrha)

²⁵ Ibidem.

²⁶ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 65.

²⁷ Čl. 140. st. 3. OPZ-a

²⁸ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 66.

²⁹ Čl. 141. st. 2. OPZ-a

4. Način provođenja ovrhe (način pljenidbe)
5. Troškove ovrhe
6. Uputu o pravnom lijeku.

Ova zadnja odrednica rješenja o ovrsi bitna je radi pravnog temelja na osnovu kojeg se donosi rješenje. Rješenje se može izdati na temelju ovršne odnosno vjerodostojne isprave. Protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave porezni obveznik može uložiti žalbu u roku od osam dana od dana preuzimanja rješenja. Protiv rješenja o ovrsi izdanom na temelju vjerodostojne isprave porezni obveznik može uložiti prigovor također u roku osam dana i on, za razliku od podnijete žalbe, ima suspenzivni učinak, tj. odgađa izvršenje rješenja do donošenja rješenja po prigovoru.

Razlozi za ovakva zakonska rješenja su: ovršne isprave koje su pravni temelj za donošenja rješenja su ili rješenje o utvrđivanju porezne obveze na koje je porezni obveznik imao mogućnost ulaganja pravnih lijekova, ili obračunske prijave u kojima je samostalno iskazao poreznu obvezu, pa isti ne može pobijati zakonitost takve isprave. Iz tog razloga žalba protiv rješenja o ovrsi više ne odgađa izvršenje rješenja.

Vjerodostojne isprave na osnovu kojih se donosi rješenje o ovrsi je ovjerena porezna kartica iz Informacijskog sustava Porezne uprave na kojoj su evidentirana zaduženja Hrvatske gospodarske komore ili Hrvatske obrtničke komore za koju porezni obveznik ne dostavlja nikakve obračune, već se navedene obveze zadužuju na osnovu Odluke o financiranju Hrvatske gospodarske komore odnosno na osnovu Izvadka iz Odluka o plaćanju doprinosa u paušalnom iznosu udruženja obrtnika, područnim obrtničkim komorama i Hrvatskoj obrtničkoj komori koje se objavljuju u „Narodnim novinama“ za važeću godinu. Također, naplata dugovanja prema vjerodostojnim ispravama je i naplata novčanih kazni, troškova prekršajnog postupka i sudskih pristojbi koji se zadužuju na poreznim karticama poreznog dužnika u Informacijskom sustavu Porezne uprave na osnovu zahtjeva sudova i drugih javnopravnih tijela za poduzimanjem postupaka naplate na drugoj imovini.

3.3. Tijek porezno-ovršnog postupka

U poreznom pravu ovrha je posljednja mjera naplate poreznog duga i provodi se tek ako su kumulativno ispunjene sljedeće zakonske pretpostavke: da je porezni dug dospio i da se porezno tijelo pokušalo naplatiti primjenom prethodnih mjera naplate duga. Poreznim dugom smatra se dospjela nepodmirena obveza po osnovi poreza, doprinosa i drugih javnih

davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti Porezne uprave.

Obveze po osnovi poreza, doprinosa i drugih javnih davanja mogu nastati na osnovu obračunskih prijava koje porezni obveznik sam dostavlja Poreznoj upravi ili pak mogu nastati na osnovu poreznih rješenja koje izdaje porezno tijelo i kojim se utvrđuje porezna obveza temeljem zakonima propisanih osnovica ili na osnovu drugih parametara ključnih za razrez određene porezne obveze. Porezna obveza može biti utvrđena i u postupku nadzora poslovanja poreznog obveznika. Isto tako porezna obveza može biti iskazana u poreznim evidencijama koje vodi Porezna uprava za poreznog obveznika na osnovu zahtjeva drugih javnopravnih tijela koja se Poreznoj upravi dostavljaju na daljnje postupanja u smislu naplate istih (npr. zahtjevi Ministarstva unutarnjih poslova i Prekršajnih sudova za naplatom novčanih kazni i troškova prekršajnih postupaka; zahtjevi Trgovačkih i Općinskih sudova za naplatom sudske pristojbe; zahtjevi javnobilježničkih ureda za naplatom javnobilježničkih pristojbi).

Sam porezno-ovršni postupak koje se provodi u Poreznoj upravi počiva na načelima upravnog postupka koji propisuje Zakon o općem upravnom postupku. Ovim Zakonom uređuju se pravila na temelju kojih tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti u okviru djelokruga utvrđenog na temelju zakona, postupaju i rješavaju u upravnim stvarima.³⁰

Upravnom stvari smatra se svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičke ili pravne osobe ili drugih stranaka neposredno primjenjujući zakone, druge propise i opće akte kojima se uređuje odgovarajuće upravno područje.³¹ Strankom u upravnom postupku smatra se fizička ili pravna osoba na čiji zahtjev je pokrenut postupak, protiv koje se vodi postupak ili koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa ima pravo sudjelovati u postupku. Stranka može biti i tijelo državne uprave te drugo državno tijelo, tijelo jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili drugo javnopravno tijelo koje nema pravnu osobnost te njihova područna jedinica, odnosno podružnica ili skupina osoba povezanih zajedničkim interesom ako može biti nositelj prava, odnosno obveza o kojima se rješava.³²

³⁰ Čl. 1. ZUP-a

³¹ Čl. 2. st. 1. ZUP-a

³² Čl. 4. ZUP-a

U upravnom postupku pa tako i u porezno-ovršnom postupku stranku može zastupati osoba ovlaštena za zastupanje, odnosno zakonski zastupnik, privremeni zastupnik, zajednički predstavnik i opunomoćenik. Osoba ovlaštena za zastupanje stranke dužna je podnijeti dokaz o ovlasti za zastupanje stranke, a ako su zakonom propisani i dodatni uvjeti za oblik ovlasti, ovlast mora biti dana prema tim uvjetima. U tijeku postupka, službena osoba se obraća osobi ovlaštenoj za zastupanje kada je ona određena.³³

Upravni postupak pokreće se na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti. Kad se postupak pokreće po službenoj dužnosti, postupak se smatra pokrenutim kad službena osoba u javnopravnom tijelu pa tako i u Poreznoj upravi poduzme bilo koju radnju sa svrhom vođenja postupka po službenoj dužnosti.³⁴ Pokretanje ovršnih postupaka su u pravilu postupci pokrenuti po službenoj dužnosti kada se nedvojbeno utvrdi da je porezno dugovanje dospjelo, nepodmireno i da su iscrpljene sve radnje koje su mogle poreznom dužniku pomoći da plati porezni dug i tako izbjegne ovrhu. Službena osoba utvrđuje sve činjenice i okolnosti bitne za rješavanje u upravnoj stvari.³⁵

Dakle, ukoliko porezni obveznik u roku dospjeća porezne obveze istu ne podmiri, porezno tijelo ima ovlasti istu naplatiti prisilnim putem. Ukoliko prethodne mjere naplate duga nisu dale rezultata, porezno tijelo odlučuje o poduzimanju mjera ovrhe. Koje će mjere ovrhe poduzeti i da li će ih uopće poduzeti, porezno tijelo odlučuje na osnovi procjene i diskrecijske odluke pri čemu se je obvezno rukovoditi načelima poreznog i posebno, ovršnog postupka.³⁶

Početku ovršnog postupka u praksi postupanja Porezne uprave prethodi izdavanje Opomene kojom se porezni obveznik upozorava da postoji nepodmireni porezni dug i koji se treba podmiriti u roku od osam dana. Ukoliko se isti ne podmiri u navedenom roku, Porezna uprava bit će prisiljena poduzeti mjere ovrhe.

Ovisno o visini poreznog duga te o imovini poreznog dužnika kojom isti raspolaže, odlučuje se koja će se mjera ovrhe primijeniti. Ovršni postupak u svojoj biti u većini slučajeva započinje izdavanjem Rješenja o ovrsi u kojem se navodi za koji iznos poreznog duga se isto izdaje te što će se poduzeti kada isto postane izvršno. Ovisno o predmetu ovrhe (novčanim sredstvima ovršenika na njegovim računima u banci, plaći odnosno mirovini ovršenika, pokretninama, novčanim potraživanjima, dionicama i drugim vrijednosnim

³³ Čl. 32. ZUP-a

³⁴ Čl.40. ZUP-a

³⁵ Čl. 47. ZUP-a

³⁶ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op. cit., str. 61.

papirima, udjelima u trgovačkim društvima) donosi se ciljano rješenje o ovrsi. Koje će se rješenje izdati u postupku ovrhe za određenog poreznog dužnika odredit će se nakon provjere imovine kroz sustav PBZO (Podaci bitni za oporezivanje).

PBZO sustav je elektronički umreženi sustav sa Ministarstvom unutarnjih poslova, Trgovačkim sudovima, Ministarstvom pravosuđa, Lučkim kapetanijama, Državnom upravom za katastar, Središnjim klirinškim depozitarnim društvom, Financijskom agencijom putem kojeg se u realnom vremenu mogu dobiti podaci o vlasništvu na pokretninama, nekretninama, vrijednosnim papirima i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima, te o redoslijedu plaćanja na računima ovršenika ukoliko je isti blokiran.

Osim ove evidencije, Porezna uprava svakako prilikom pokretanja ovršnog postupka od nadležnog Ministarstva unutarnjih poslova, te od zemljišno-knjižnih odjela Općinskih sudova traži zahtjevom podatke o vlasništvu nad motornim vozilima odnosno nekretninama u vlasništvu poreznog dužnika. Navedeno postupanje temelji se i na odredbama Zakona o općem upravnom postupku kojima se službenoj osobi dozvoljava da po službenoj dužnosti može pribaviti podatke o činjenicama o kojima službenu evidenciju vodi javnopravno tijelo kod kojeg se vodi postupak, odnosno drugo javnopravno tijelo ili sud.³⁷ Shodno dostavljenim podacima o vlasništvima nad određenom imovinom izdaje se se i konkretno Rješenje o ovrsi. Od poreznog dužnika se svakako, paralelno s upućenim zahtjevima prema nadležnim državnim tijelima, traži i potpisivanje prokaznog popisa imovine. Prokazni popis imovine je isprava koju svojim potpisom i pečatom (ako je porezni dužnik obrtnik ili trgovačko društvo) ovjerava porezni dužnik pod punom materijalnom i kaznenom odgovornošću. Dakle, ovršenik je dužan na zahtjev poreznog tijela sastaviti popis imovine u kojem će navesti svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu, ima li prema kome novčanu ili koju drugu tražbinu ili kakva prava, ima li na računu i kod koga novčana sredstva, prima li i od koga plaću ili mirovinu.³⁸ Prokazni popis imovine predstavlja podnesak ovršenika kao stranke u ovršnom postupku koji mora biti razumljiv i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti.³⁹

Sve ove predradnje prethodnica su izdavanja ciljanog rješenja. Porezna uprava svakako u ovršnom postupku pazi i poduzima one mjere ovrhe koje će na najbrži način postići podmirenje dugovanja, te biti primjerene visini istog. Kod izdavanja rješenja o ovrsi rukovodi se s pljenidbom najbrže unovčive imovine, a to je sam novac. Dakle, službenik ovrhe treba

³⁷ Čl. 47. st. 2. ZUP-a

³⁸ Čl. 139. st. 2. OPZ-a

³⁹ Čl. 71. st. 2. ZUP-a

prilikom odabira radnje ovršnog postupka voditi računa da se provedu one ovršne radnje koje su primjerene visini poreznog duga⁴⁰ te da se ovrha provodi u opsegu koji je potreban za namirenje poreznog duga iz cjelokupne imovine poreznog obveznika.⁴¹

Rješenje o ovrsi postaje izvršno danom uručenja poreznom dužniku odnosno, u slučaju neuručenja, nakon proteka roka od 15 dana od pokušaja druge dostave. Postupanje po rješenju u upravnom postupku izvršava se nakon što postane izvršno.⁴² U slučaju porezne ovrhe, nakon izvršnosti rješenja o ovrsi može se nastaviti s daljnjim ovršnim postupkom. U rješenjima se također porezni obveznik obavještava o mogućnosti poduzimanja pravnih lijekova. Ukoliko se radi o rješenju o ovrsi donijetom na osnovu ovršne isprave pravni lijek koji porezni dužnik može uložiti je žalba koja nema suspenzivni karakter, tj. ne odgađa izvršenje rješenja. Mogućnost izjavljivanja žalbe regulirano je i člankom 105. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku. Ukoliko se radi o rješenju o ovrsi donijetom na osnovu vjerodostojne isprave, pravni lijek koji se može uložiti je prigovor koji ima suspenzivni karakter, tj. odgađa izvršenje rješenja do donošenja i uručenja rješenja po prigovoru koje je prvostupanjsko porezno tijelo dužno donijeti u roku od osam dana od dana zaprimanja prigovora. Mogućnost podnošenja prigovora regulirano je člankom 122. Zakona o općem upravnom postupku. Uloženim žalbama na rješenja o ovrsi donesena na temelju obračunske prijave ne može se pobijati zakonitost ovršne isprave.⁴³

Troškovi ovrhe izrečeni u rješenjima o ovrsi (bez obzira o kojoj se poduzetoj ovršnoj mjeri radi) iznose 200,00 kuna i njih snosi ovršenik. Ukoliko je porezni dug manji od iznosa troškova ovrhe, Porezna uprava kao ovrhovoditelj neće provoditi postupak ovrhe što je u suglasju s ekonomičnošću postupka.⁴⁴

U toku provedenog ovršnog postupka, pogotovo ako je ovršenik bio u mogućnosti dobrovoljno podmiriti svoje porezno dugovanje pa ono nije bilo naplaćeno prisilnim putem, porezno tijelo kao ovrhovoditelj dužno je izdati rješenje o obustavi ovrhe sukladno odredbama članka 147. Općeg poreznog zakona. Obustavu izvršenja upravnog postupka propisuje u članku 146. i Zakon o općem upravnom postupku.

⁴⁰ Čl. 137. st. 1. OPZ-a

⁴¹ Radica, V.; Rudić, D.; Zudenigo Steinbauer, A.: "Metodologija ovršnog postupka u Poreznoj upravi", Porezni vjesnik br. 6e/2017., Institut za javne financije, Zagreb, 2017, str. 41.

⁴² Čl. 133. st.1. ZUP-a

⁴³ Čl. 142. st. 7. OPZ-a

⁴⁴ Čl, 146. st. 2. OPZ-a

4. NAPLATA POREZA

4.1. Mjere osiguranja (prethodne mjere naplate duga)

Kad se govori o prethodnim mjerama naplate poreznog duga, iste se načelno mogu podijeliti u dvije skupine:

- 1) Mjere koje se mogu poduzeti radi osiguranja naplate nedospjelog iznosa poreza
- 2) Mjere koje se mogu poduzeti radi osiguranja plaćanja/naplate poreznog duga.⁴⁵

U mjere osiguranja naplate neutvrđenog iznosa poreza ulazile bi mjere pljenidbe koje se mogu poduzeti u različitim fazama postupka: čim je pokrenut postupak utvrđivanja poreza ako porezno tijelo dokaže vjerojatnost da bi porezni obveznik ili porezni jamac mogao onemogućiti naplatu poreza ili tokom postupka ako poduzetnik ne vodi poslovne knjige ili ne dostavlja porezne prijave.⁴⁶ Mjere se sastoje u zabrani raspolaganja sredstvima na žiroračunu ili drugim računima poreznog obveznika, sačinjavanju popisa pokretnina, tražbina i drugih imovinskih prava; zabranom raspolaganja tražbinama poreznog obveznika; oduzimanju pokretnina i predbilježbi založnog prava na nekretnini.⁴⁷ Koju će od navedenih mjera porezno tijelo poduzeti i hoće li je uopće poduzeti, ovisi o procjeni i diskrecijskoj odluci poreznih tijela pri čemu su se ona dužna rukovoditi načelima poreznog odnosno ovršnog postupka.⁴⁸

Pljenidba radi osiguranja naplate može se odgoditi ili obustaviti ako porezni obveznik pruži sredstva osiguranja plaćanja duga. Plaćanje duga može se osigurati:⁴⁹

- neopozivom garancijom banke ili druge financijske organizacije ovlaštene za obavljanje platnog prometa, a koju odredi porezno tijelo
- zalogom vrijednosnih papira i tražbina
- založnim pravom na nekretninama, pokretninama i pravima građenja
- jamstvom druge osobe koja mora biti vlasnik imovine koja odgovara visini poreznog duga
- gotovinskim pologom
- skladištem robe.

U širem smislu prethodnom mjerom mogu se smatrati i liste poreznih dužnika. Naime, Porezna uprava ima pravo bez pristanka poreznog obveznika objaviti popis dospjelih i neplaćenih dugova po osnovi određenih poreza te ako ukupni iznos duga prelazi zakonom

⁴⁵ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 60-61.

⁴⁶ Ibidem, str. 61.

⁴⁷ Čl. 171. OPZ-a

⁴⁸ Arbutina, H.; Rogić Lugarić T.: op.cit., str. 61.

⁴⁹ Ibidem.

utvrđene iznose⁵⁰. Cilj je objave liste dužnika poboljšanje financijske discipline, poticanje građana na pravovremeno podmirivanje dospjelih obveza te postizanje veće učinkovitosti poreznih tijela u naplati poreznih dugova.⁵¹

Kada se utvrdi porezni dug na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, a porezni dužnik o dospjeću isti nije ili neće moći platiti, Porezna uprava opomenom će ponovno podsjetiti poreznog dužnika na njegovo podmirenje. Nakon primitka opomene, nerijetko porezni dužnici kontaktiraju Poreznu upravu i obavijestavaju je o nemogućnosti podmirjenja poreznog dugovanja tražeći bilo koji način za plaćanja na rate želeći na taj način izbjeći daljnje ovršne mjere. U takvim slučajevima jedina mogućnost plaćanja duga je sklapanje upravnog ugovora.

4.2. Upravni ugovor

Uslijed gospodarske krize, koja ima značajan utjecaj kako na svjetskoj razini, tako i u Republici Hrvatskoj, uočen je problem nepravovremenog podmirivanja poreznih obveza, naročito onih poreznih obveznika koji taj problem nisu riješili reprogramiranjem naplate poreznog duga prema posebnim zakonima o reprogramu i/ili pokretanjem postupka predstečajne nagodbe, odnosno onih poreznih obveznika koji sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnog nagodbi⁵², ne mogu biti subjekt primjene tog Zakona, iz kojeg razloga su dospjeli u stanje nelikvidnosti.⁵³

Posebno je uočeno da svojevremeno ukidanjem instituta obročne otplate kao zakonske mjere pomoći poreznim obveznicima u rješavanju trenutnih problema plaćanja dospjelih obveza, najčešće uzrokovanih nemogućnošću naplate vlastitih potraživanja, nije postojala druga takva zakonska mogućnost, budući da je svrha naknadno donesenih zakonskih mjera o reprogramiranju naplate i otpisu poreznog duga rješavanje dugotrajne nelikvidnosti i insolventnosti poreznih obveznika odnosno njihovo gospodarsko restrukturiranje. Stoga je izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona⁵⁴ koji je stupio na snagu dana 17. ožujka 2015. godine, između ostalog, uveden institut upravnog ugovora, kojim je poreznim obveznicima, s

⁵⁰ Zakon o Poreznoj upravi, Narodne novine 115/16, čl. 8.

⁵¹ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 62.

⁵² Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Narodne novine br. 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13

⁵³ Bogović Ćorković D.; Malčević, L.; Rudić, D.: "II. Upravni ugovor"; Poreznik vjesnik br. 10b/2015, Institut za javne financije, Zagreb, 2015., str. 29.

⁵⁴ Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona, Narodne novine br. 26/15

ciljem prevladavanja trenutne nemogućnosti podmirenja njihovih poreznih obveza, omogućeno namirenje dospjelog poreznog duga u cijelosti ili djelomično najdulje na rok od 24 mjeseca uz daljnji obračun pripadajuće zakonske zatezne kamate na reprogramiranu glavnici duga, bez mogućnosti otpisa poreznog duga.⁵⁵

Upravni ugovor je ugovor koji se sklapa u pisanom obliku slobodnom voljom sudionika porezno-dužničkog odnosa, ne smije biti protivan prinudnim propisima, ne smije biti sklopljen na štetu trećih osoba niti smije biti protivan izreci rješenja kojim je utvrđena porezna obveza.⁵⁶ Za odobravanje sklapanja upravnog ugovora za dugovanja do 2.000.000,00 kuna nadležno je upravno vijeće Područnog ureda Porezne uprave, dok je za dugove preko 2.000.000,00 kuna nadležno upravno vijeće Središnjeg ureda Porezne uprave.

4.2.1. Predmet upravnog ugovora

Predmet upravnog ugovora je dospjeli, nenaplaćeni porezni dug s osnove poreza, doprinosa i drugih javnih davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor u nadležnosti Porezne uprave.

Predmet upravnog ugovora ne može biti:

- dug s osnove doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti s osnove produženog mirovinskog osiguranja i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje s osnove produženog mirovinskog osiguranja, obzirom da sukladno članku 18. stavku 7. Zakona o mirovinskom osiguranju⁵⁷, pravo na staž po toj osnovi prestaje ukoliko doprinosi nisu plaćeni u roku od tri mjeseca od dana dospijea;⁵⁸
- dug s osnove novčanih kazni i troškova postupka koje izriče, zadužuje i prati Porezna uprava, budući da, sukladno odredbama članka 33. stavka 11. Prekršajnog zakona⁵⁹, dinamiku i način plaćanja izrečenih novčanih kazni može odrediti isključivo prekršajno tijelo koje je donijelo odluku o prekršaju i to u samoj odluci o prekršaju.⁶⁰

⁵⁵ Ibidem, str. 30.

⁵⁶ Ibidem.

⁵⁷ Zakon o mirovinskom osiguranju, Narodne novine br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 62/18 i 115/18, čl. 18. st. 7.

⁵⁸ Čl. 18. Zakona o mirovinskom osiguranju

⁵⁹ Prekršajni zakon, Narodne novine br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17 i 118/18, čl. 33. st. 11.

⁶⁰ Bogović Ćorković D.; Malčević, L.; Rudić, D.: op.cit., str. 30.

4.2.2. Subjekt primjene odredbi o upravnom ugovoru

Prijedlog za sklapanje upravnog ugovora može podnijeti porezni obveznik - svaka fizička ili pravna osoba koja u poreznim evidencijama ima evidentiran porezni dug. Poreznim obveznikom smatra se svaka fizička ili pravna osoba, udružene osobe ili imovinska masa bez pravne osobnosti koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih procjenjivih koristi.

Fizičkom osobom smatra se osoba koja je prestala obavljati djelatnost, a čiji dug je nastao za vrijeme obavljanja te djelatnosti, kao i osoba koja ne sudjeluje u razmjeni dobara i usluga na tržištu odnosno građanin te osoba koja je obveznik poreza na dohodak od imovine i iznajmljivanje obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti ili drugih procjenjivih koristi. Također, poreznim obveznikom smatra se i fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost poljoprivrede i ribarstva ili obvezno osigurana osoba koja poljoprivrednu djelatnost obavlja kao jedino i glavno zanimaje i upisana je u upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog gospodarstva.⁶¹

4.2.3. Razlozi za odbijanje sklapanja upravnog ugovora

Sukladno odredbama članka 101. stavcima 8, 9. i 10. Općeg poreznog zakona, Porezna uprava će odbiti sklopiti upravni ugovor s poreznim obveznikom i to u slučajevima:

- kada je račun poreznog obveznika blokiran od strane drugih vjerovnika i/ili protiv kojeg se provodi postupak utvrđivanja zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu;
- kada je porezni dug već bio predmetom raskinutog upravnog ugovora, za dug za koji je sklopljen upravni ugovor ili za dug koji je obuhvaćen reprogramom;
- kada porezno tijelo razmatranjem prijedloga i dostavljene dokumentacije ocijeni kako porezni obveznik nije učinio vjerojatnim ispunjenje svrhe i predmet upravnog ugovora.

Upravni ugovor neće se sklopiti s poreznim dužnikom i u slučaju kada je isti uspješno okončao postupak predstečajne nagodbe i to za tekuće porezne obveze dospjele od dana otvaranja postupka predstečajne nagodbe te za dospjele, neplaćene anuitete obračunane i zadužene prema rješenju trgovačkog suda o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi, jer jer već kroz

⁶¹ Ibidem, str. 31-32.

institut predstečajne nagodbe poreznim obveznicima odobren otpis, odgoda dospijeca dugovanja odnosno reprogram, a sve radi sprečavanja pokretanja stečajnog postupka.⁶²

4.2.4. Sredstva osiguranja u upravnom ugovoru

Upravni ugovor može se sklopiti najduže na 24 mjeseca. Rok na koji se želi sklopiti upravni ugovor navodi sam obveznik u svom zahtjevu za sklapanje upravnog ugovora, a na poreznom tijelu ostaje da taj rok prihvati ili eventualno skрати ukoliko procijeni da bi se porezni dug mogao otplatiti i ranije. Da bi navedeni upravni ugovor bio sklopljen, porezni obveznik nadležnoj Ispostavi Porezne uprave dostavlja uz navedeni obrazac zahtjeva i jedno od sredstava osiguranja naplate poreznog duga. Sredstva osiguranja naplate poreznog duga potrebna su u ovom postupku u slučaju da se po sklopljenom upravnom ugovoru porezni obveznik ne drži odredbi ugovora u smislu podmirenja mjesečnih anuiteta. Poreznoj upravi ostaju sredstva osiguranja naplate za naplatu dospjelih obveza po navedenom ugovoru koja su pobrojena u članku 134. Općeg poreznog zakona. U slučaju nepodmirivanja odredbi upravnog ugovora u smislu plaćanja dospjelih anuiteta (npr. dva anuiteta), Porezna uprava može raskinuti upravni ugovor i naplatiti se iz sredstava osiguranja naplate.⁶³

4.3. Porezna nagodba

Nerijetko porezno dugovanje poreznih dužnika nastaje i s osnove poreznog nadzora. Takve obveze opterećuju likvidnost poreznog dužnika i zbog toga se istima za te novoutvrđene obveze do uručjenja zapisnika o obavljenom poreznom nadzoru nudi mogućnost sklapanja porezne nagodbe.⁶⁴

Predmet porezne nagodbe može biti: novoutvrđena porezna obveza u postupcima u kojima je porezna osnovica utvrđena procjenom, rok plaćanja novoutvrđenih obveza i smanjenje obveze po osnovi utvrđene zatezne kamate. Uvjet za sklapanje porezne nagodbe je prihvaćanje novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora od strane poreznog obveznika i njegovo odricanje od prava na korištenje pravnih lijekova. Novoutvrđena obveze je porezna obveza u postupku poreznog nadzora i zatezne kamate utvrđene u poreznom nadzoru za razdoblje od dana nastanka porezne obveze do dana zaključenja porezne nagodbe. Kada je

⁶² Bogović Ćorković, D.; Rudić, D.: „Upravni ugovor sukladno Općem poreznom zakonu“, Porezni vjesnik br. 4a/2017, Institut za javne financije, Zagreb, 2017., str. 13.

⁶³ Čl. 135. OPZ-a

⁶⁴ Čl. 104. st.1. OPZ-a

novoutvrđena obveza utvrđena procjenom prema članku 92. Općeg poreznog zakona, novoutvrđena porezna obveza može se smanjiti za ukupno 5%. Na preostali dio novoutvrđene obveze po osnovi utvrđenih zateznih kamata u postupku poreznog nadzora, smanjit će se iste po sljedećim kriterijima:

1. za iznos koji se plaća na dan zaključenja nagodbe kamate se smanjuju razmjerno iznosu uplaćenih novoutvrđenih poreznih obveza od 10% do 100%;
2. za plaćanje cijelog iznosa novoutvrđenih poreznih obveza ili ostatka iznosa novoutvrđenih obveza u roku od 90 dana od dana sklapanje porezne nagodbe kamate se mogu smanjiti za 50%.⁶⁵

Obveze po osnovu utvrđenih zateznih kamata u postupku poreznog nadzora koje proizlaze iz obveze uplate doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualizirane kapitalizirane štednje ne mogu se smanjivati.⁶⁶

Prijedlog za sklapanje porezne nagodbe iz članka 104. i 105. Općeg poreznog Zakona podnosi porezni obveznik u pisanom obliku na zaključnom razgovoru ili najkasnije u roku od 8 dana od datuma održanog zaključnog razgovora. Ona se sklapa u pisanom obliku pri čemu se mora odrediti rok izvršenja obveza iz porezne nagodbe.⁶⁷

Ako porezni obveznik ne ispuni preuzete obveze i uvjete iz porezne nagodbe, sukladno odredbama članka 104. stavka 12. Općeg poreznog zakona, nagodba postaje ovršna isprava i izvršava se prema pravilima o izvršenju poreznog rješenja.⁶⁸

⁶⁵ Čl. 104. st. 2-5. OPZ-a

⁶⁶ Čl. 104. st.6. OPZ-a

⁶⁷ Pravilnik o provedbi Općeg poreznog zakona, Narodne novine br. 30/17, čl. 71. st. 2. i 4.

⁶⁸ Čl. 71. st. 6. Pravilnika o provedbi Općeg poreznog zakona

5. OVRŠNE MJERE I RADNJE U POREZNOJ UPRAVI

5.1. Opomena

Do donošenja Općeg poreznog zakona 2008. godine, porezno tijelo bilo je dužno, prije početka ovrhe, poduzeti i tzv. mjeru opomene i upozorenja: ostaviti obvezniku još rok od osam dana od dana dostave rješenja o ovrsi za podmirenje duga. Važeći Opći porezni zakon više ne propisuje obvezu poduzimanja srodnih mjera.⁶⁹ Međutim, bez obzira na izostavljanje propisivanja izdavanja opomena za podmirenje duga u sadašnjem Općem poreznom zakonu, porezna tijela i dalje izdaju opomenu prije pokretanja ovršnog postupka. Izdanom opomenom porezni dužnik se obavještava o visini dospjelog nepodmirenog dugovanja s napomenom da će se u slučaju nepodmirenja duga u roku od osam dana pokrenuti mjere ovrhe radi naplate istog. Opomena se može svrstati u i mjere naplate poreznog duga koje prethode ovršnim radnjama kojima se prisilno naplaćuje porezno dugovanje.

Primjer 1 – Opomena

REPUBLIKA HRVATSKA			
MINISTARSTVO FINACIJA – POREZNA UPRAVA			
PODRUČNI URED KARLOVAC			
KLASA:			
URBROJ:			
Karlovac, _____ . godine			
			_____
			_____
			_____
			(ime/naziv, adresa porez.dužnika)
			OIB:
O P O M E N A			
Poštovani/a _____			
Uvidom u evidencije Porezne uprave ovaj Područni ured je utvrdio kako niste podmirili dug u sljedećem iznosu:			
1.	Porez na dodanu vrijednost	račun br. HR1210010051863000160	
	Model: HR68 s pozivom na broj odobrenja 1201-OIB		
	U iznosu od 2.500,00 kn /	125,50 kn /	2.625,50 kn
	(glavnca)	(kamate)	(ukupno)
2.	Članarina turističkoj zajednici	račun br: HR171001005717927151	
	Model: HR67 s pozivom na broj odobrenja OIB		
	U iznosu od 275,00 kn /	13,40 kn /	288,40 kn
	(glavnca)	(kamate)	(ukupno)

⁶⁹ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 67.

Zbog čega Vas pozivamo da po primitku ove opomene bez odgode, a najkasnije u roku od 8 dana, podmirite dužni iznos.

Napominjemo kako se u Republici Hrvatskoj na zakašnjelo plaćanje poreza i dr. javnih davanja sukladno odredbama Općeg porezskog zakona obračunava zakonska zatezna kamata. Trenutno je stopa zakonske zatezne kamate 6,90 %.

Ističemo kako sredstva ubranih poreza služe za financiranje javnih dobara i zajedničkih potreba, kao što su javni red i mir, obrazovanje, infrastruktura, zdravstvo, zaštita imovine, obrana i slično pa neplaćanje poreza može uzrokovati nemogućnost korištenja ovih usluga.

Ako ne podmirite dug po ovoj opomeni, Porezna uprava će pokrenuti postupak ovrhe. Postupak ovrhe Porezna uprava provodi na način da se putem Financijske agencije blokiraju svi računi – kunski, devizni štedni uložci i oročena novčana sredstva. Ako se dug ne podmiri niti blokadom računa pokreće se ovrha na ostaloj imovini.

U slučaju da iznos duga iskazan u ovoj opomeni ne odgovara dugovanju evidentiranom u Vašim evidencijama, molimo da se odmah javite nadležnoj ispostavi radi usklađenja duga.

Ako ste u međuvremenu navedeno dugovanje podmirili, primite naše isprike te opomenu zanemarite.

S poštovanjem,

M.P.

PROČELNIK:

Izvor:autorica sama izradila

5.2. Ovrha pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika koje ima na računu kod banke

Ukoliko porezni dužnik po primljenoj opomeni ne podmiri porezni dug, Porezna uprava izdaje Rješenja o ovrši.

Ukoliko porezni dužnik posjeduje otvoren račun (bilo da se radi o žiro ili tekućem računu), izdaje se rješenje o ovrši pljenidbom novčanih sredstava na računu i oročenim novčanim sredstvima (tzv. blokada računa).

Ovrha na novčanim sredstvima provodi se sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima⁷⁰ kojim je propisano da se ovrha, osim na sredstvima sa svih kunskih i deviznih računa ovršenika, može provoditi i na njegovim novčanim sredstvima na temelju štednih uloga te na oročenim novčanim sredstvima po isteku ugovora o oročenju.⁷¹

Nakon primitka rješenja od strane poreznog obveznika, rješenje postaje ovršno. Upisom klauzule ovršnosti u aplikaciju ovršnog postupka Informacijskog sustava Porezne

⁷⁰ Narodne novine br. 68/18

⁷¹ Radica, V.; Rudić, D.; Zudenigo Steinbauer, A.: op.cit., str. 37.

uprave, rješenje se putem portalske aplikacije *eOvrha* dostavlja na izvršenje u Financijsku agenciju u obliku elektroničke isprave bazirane na digitalnom certifikatu i naprednom elektroničkom potpisu gdje se zavodi u očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje.⁷²

Financijska agencija vodi Jedinствeni registar računa i Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje. Jedinствeni registar računa je elektronička baza podataka koja sadrži podatke o računima svih poslovnih subjekata i građana, otvorenih u bankama koje posluju u Republici Hrvatskoj. Osim podataka o računima poslovnih subjekata i građana, u ovom registru se evidentiraju i podaci o postojanju oročenih novčanih sredstava, ugovorima o stambenoj štednji i depozitima u kreditnim unijama. Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje jedinstvena je baza podataka o redoslijedu primitaka osnova za plaćanje i stanju njihove izvršenosti po pojedinom ovršeniku.⁷³

Ukoliko obveznik po primitku rješenja djelomično podmiri svoja dugovanja navedenih u rješenju o ovrsi, u Financijsku agenciju proslijedit će se na izvršenje pljenidbe razlika ukupnog duga koja nije dobrovoljno podmirena od strane poreznog dužnika. Na temelju zaprimljenog rješenja o ovrsi i eventualno stanja nepodmirenih tražbina, Financijska agencija daje nalog banci kod koje ovršenik ima otvoren jedan ili više računa, da prema podacima sadržanim u tom nalogu, izvrši pljenidbu novčanih sredstava na računu ovršenika, odnosno da izvrši plaćanje sa računa ovršenika na uplatne račune navedene u rješenju o ovrsi. Sukladno članku 205. stavku 2. Ovršnog zakona, dostavom naloga banci Porezna uprava kao ovrhovoditelj do iznosa zaplijenjene tražbine stječe založno pravo na ovršenikovoј tražbini prema banci za isplatu novčanih sredstava na računu.⁷⁴

Ovršenik je dužan Financijskoј agenciji dostaviti obavijest u kojoj navodi svako primanje, naknadu ili iznos koji su izuzeti od ovrhe temeljem članka 172. i 173. Ovršnog zakona, kao i primanja, naknade i iznose izuzete od ovrhe koji se uplaćuju iz inozemstva, ili su izuzeti od ovrhe na temelju posebnog zakona, a uplaćuju se ovršeniku na račun u banci.

Nakon primitka obavijesti od ovršenika, Financijska agencija je dužna bez odgode uplatitelju iz obavijesti dostaviti podatke o ovršeniku i vrsti tražbine za koju je ovrha određena, a radi uskrate uplata izuzetih od ovrhe, kao i banci radi otvaranja posebnog računa ovršenika. Poseban račun je račun u banci na koji se uplaćuju samo sredstva izuzeta od ovrhe. Takav račun se naziva i „zaštićeni“ ili „35“ račun jer početna dva broja oznake računa počinju upravo s ovim znamenkama. Uplatitelj je dužan, odmah po primitku podataka, bez odgode

⁷² Ibidem.

⁷³ Ibidem.

⁷⁴ Ibidem, str. 38.

uskratiti na ovršenikov račun uplatu primanja, naknada ili iznosa koji su izuzeti od ovrhe. Neka od primanja koja su sukladno članku 172. Ovršnog zakona izuzeta od ovrhe su:⁷⁵

1. primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju
3. primanja po osnovi socijalne skrbi
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti
5. primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drukčije određeno
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskoga uzdržavanja te za tražbine i naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika
8. primanja po osnovi odličja i priznanja
9. roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno
10. utvrđeni iznosi za uzdržavanje djeteta uplaćenih na poseban račun kod banke
11. naknade troškova za službeno putovanje i naknada troškova prijevoza na posao i s posla do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada
12. dar za djecu do 15. godine života i potpore za novorođenčce do propisanih iznosa do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada
13. naknada za saniranje posljedica štete od katastrofa i elementarnih nepogoda
14. potpore zbog invalidnosti radnika i neprekidnog bolovanja radnika duljeg od 90 dana, potpore za slučaj smrti radnika i smrti člana uže obitelji radnika, do propisanih iznos do kojih se ne smatraju oporezivim primicima po osnovi od nesamostalnog rada
15. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Izvršenjem obustava i konačnim podmirenjem osnova za plaćanje zavedenih u očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje Financijske agencije, automatski se deblokira račun poreznog obveznika.

⁷⁵ ČL. 172. Ovršnog zakona

Primjer 2 – Rješenje o ovrši pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika koje ima na računu kod banke – temeljem ovršne isprave

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA – POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED KARLOVAC

KLASA:
UR.BROJ:
Karlovac, _____ . godine

OIB:

Ministarstvo financija – Porezna uprava, Područni ured Karlovac, na temelju članka 2. stavka 1. točke 11. i članka 10. točke 7. Zakona o Poreznoj upravi („Narodne novine“, broj 115/16), te članka 140. stavka 2. i članka 141. stavka 1. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja od _____ iz _____, donosi

RJEŠENJE O OVRSI
pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika
koje ima na računu kod banke
- temeljem ovršne isprave

1. Ovršenik _____, duguje temeljem ovršnih isprava, na dan _____ . godine iznos od 16.296,53 kn (glavnica u iznosu od 16.160,03 kuna, kamata u iznosu od 136,60 kuna).
2. Nalaže se Financijskoj agenciji da provede ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika sa svih ovršenikovih računa i na oročenim novčanim sredstvima, sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima.
3. Nalaže se Financijskoj agenciji da za novčani iznos iz točke 1. izreke rješenja za koje je ovrha određena i koji se po dostavi ovog rješenja Financijskoj agenciji plijeni ovršeniku, odmah izda nalog za prijenos novčanih sredstava u korist sljedećih računa:

Naziv	Uplatni račun	Datum obračuna	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj		Kamate	
1	2	3	4	5
POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	HR1210010051863000160 HR681201-OIB	25.08.2018.	16.078,62 135,90	16.214,52
POREU NA DOBIT	HR0310010051717916064 HR681651-OIB	25.08.2018.	44,21 0,31	44,52
ČLANARINA TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	HR9310010051717927151 HR67OIB	25.08.2018.	37,20 0,29	37,49
UKUPNO			16.160,03 136,60	16.296,53

4. Nalaže se Financijskoj agenciji obračunati daljnje kamate na glavnice duga iz točke 3. izreke rješenja, počevši od _____ godine do podmirenja duga. Za iznos obračunatih kamata Financijska agencija je dužna banci izdati nalog da novčani iznos obračunatih kamata prenese ovrhovoditelju u korist računa iz točke 3. izreke rješenja.
5. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun broj HR12100100561863000160 s pozivom na broj odobrenja HR68 4251-OIB dužnika.
6. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Temeljem ovršnih isprava ovršenik _____ na dan _____ godine duguje:

1. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

16.078,62 kn (glavnica)	135,90 kn (kamate)	16.215,52 kn (ukupno)

2. POREZ NA DOBIT

44,21 kn (glavnica)	0,31 kn (kamate)	44,52 kn (ukupno)

3. ČLANARINA TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

37,20 kn (glavnica)	0,29 kn (kamate)	37,49 kn (ukupno)

UKUPNO:

16.160,03 kn (glavnica)	136,50 kn (kamate)	16.296,53 kn (ukupno)

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju sljedećih ovršnih isprava:

Ad 1)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC PDV)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC PDV)

Ad 2)

PRIJAVA POREZA NA DOBIT

Za _____ godinu, verificirana _____ Godine (OBRAZAC PD)

Ad 3)

OBRAČUN ČLANARINE TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC TZ)

Iznos obračunatih kamata iz točke 1. i točke 3. ovog rješenja temelji se na odredbi članka 130. Općeg poreznog zakona („Narodne novine, broj 115/16, 106/18).

Nalozi za izvršenje iz točke 2. i 3. ovog rješenja temelje se na odredbi članka 153. stavak 1. Općeg poreznog zakona te članku 2., 4. i 5. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ broj 68/18).

Obračun daljnjih kamata iz točke 4. ovog rješenja temelji se na članku 130. Općeg poreznog zakona i članku 29. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18), a obavlja se primjenom kamatne stope koja se određuje za svako polugodište, na način da se prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uveća za tri postotna poena.

Iznos troškova ovrhe iz točke 5. ovog rješenja temelji se na odredbi članka 170. Općeg poreznog zakona.

Žalba ne odgađa provedbu ovrhe temeljem odredbe članka 14. stavak 6. Općeg poreznog zakona. U žalbi se ne mogu iznositi okolnosti koje se odnose na zakonitost ovršne isprave kojom je utvrđen porezni dug.

Slijedom navedenog riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LJJEKU:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak u roku osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja. Žalba se predaje u dva primjerka ovom Područnom uredu neposredno ili putem pošte preporučeno, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik.

Na žalbu se plaća 35,00 kn upravne pristojbe prema stavku 1. Tar.br. 3. Tarife upravnih pristojbi iz Priloga I. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“ broj 8/17, 137/17, 129/17 i 18/19).

Dostaviti:

M.P.

Pročelnik:

1. Porezni dužnik
2. Financijska agencija
3. Pismohrana, ovdje

Izvor:autorica sama izradila

5.3. Ovrha pljenidbom novčanih sredstava (plaće) ovršenika koju ima kod poslodavca

Ukoliko porezni dužnik nema otvoren račun pa mu se zbog toga ne mogu plijeniti novčana sredstva u slučaju nepodmirenja poreznih obveza, a provjerom baza Informacijskog sustava Porezne uprave se utvrdi da je isti zaposlen i da mu se isplaćuje plaća, Porezna uprava u tom slučaju može izdati Rješenje o ovrši pljenidbom novčanih sredstava (plaće) ovršenika koju ima kod poslodavca – temeljem ovršne isprave odnosno vjerodostojne isprave.

Ova mjera ovrhe provodi se tako što Porezna uprava kao ovrhovoditelj rješenjem nalaže ovršenikovom dužniku – poslodavcu, da plaću ovršenika isplati u korist propisanih uplatnih računa uzimajući u obzir izuzeća propisana člankom 155. Općeg poreznog zakona. Navedenim člankom propisano je da se u ovršnom postupku ne mogu plijeniti ovršenikove tražbine za koje su Ovršnim zakonom propisana izuzeća i ograničenja od ovrhe. Za razliku od primanja koja su izuzeta od ovrhe, primanja u odnosu na koja postoji ograničenja ovrhe mogu

se plijeniti, ali samo do određenog iznosa. Takva primanja propisana su u odredbama članka 173. Ovršnog zakona.⁷⁶

U slučaju da poslodavac ospori tražbinu ovršenika (zaposlenika) u roku od osam dana, Porezna uprava će rješenjem obustaviti postupak temeljem članka 147. stavka 1. točke 3. Općeg poreznog zakona. Tražbina se može osporiti samo iz razloga da ovršenik nije zaposlen kod poslodavca ili se dio plaće koji je moguće plijeniti već obustavlja za druge vjerovnike putem sudskih ili administrativnih obustava na plaći.

Ako poslodavac ne ospori tražbinu, a prilikom isplate plaće ne postupi po rješenju o ovrsi, Porezna uprava će se naplatiti pljenidbom njegovih novčanih sredstava koje ima na svim računima kod banke, temeljem članka 154. stavka 7. Općeg poreznog zakona. Donošenjem ovog rješenja poslodavac – ovršenikov dužnik ne može biti stavljen u gori položaj od ovršenika, što znači da mu se može plijeniti i prenositi s računa jednaki iznos koji se može plijeniti ovršeniku – zaposleniku.⁷⁷

Primjer 3 – Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih sredstava (plaće) ovršenika koju ima kod poslodavca – temeljem ovršne isprave

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA – POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED KARLOVAC

KLASA:
UR.BROJ:
Karlovac, _____ . godine

OIB:

Ministarstvo financija -Porezna uprava, Područni ured Karlovac, na temelju članka 3. stavka 1. točke 11. i članka 10. točke 7. Zakona o Poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 115/16), te članka 140. stavka 2. i članka 141. stavak 1. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drgih javnih davanja od _____ iz _____ donosi

RJEŠENJE O OVRSI
pljenidbom novčanih sredstava (plaće)
ovršenika koju ima kod poslodavca
- temeljem ovršne isprave

1. Ovršenik _____ iz _____, duguje temeljem ovršnih isprava, na dan _____ . godine iznos od 16.296,53 kuna (glavnica u iznosu od 16.160,03 kune, kamate u iznosu od 136,60 kuna).

⁷⁶ Radica, V.; Rudić, D.; Zudenigo Steinbauer, A.: op.cit., str.46

⁷⁷ Ibidem, str. 49.

2. Nalaže se poslodavcu ovršenika _____ iz _____ OIB: _____, da po primitku ovog rješenja, dio plaće ovršenika, koji nije izuzet od ovrhe sukladno Ovršnom zakonu („Narodne novine“ broj 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16), uplaćuje u korist sljedećih računa:

Naziv	Uplatni račun	Datum obračuna	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj		Kamate	
1	2	3	4	5
POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	HR1210010051863000160 HR681201-OIB	25.08.2018.	16.078,62 135,90	16.214,52
POREU NA DOBIT	HR0310010051717916064 HR681651-OIB	25.08.2018.	44,21 0,31	44,52
ČLANARINA TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	HR9310010051717927151 HR67OIB	25.08.2018.	37,20 0,29	37,49
UKUPNO			16.160,03 136,60	16.296,53

te da obračuna i uplati daljnje kamate na glavnice duga iz točke 2. izreke rješenja počevši od _____ godine do podmirenja duga.

3. Ako poslodavac ovršenika u roku osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja ne ospori tražbinu ovršenika – zaposlenika, a pri isplati plaće ne postupi po ovom rješenju, naplata će se provesti pljenidbom njegovih novčanih sredstava, u iznosu dospjelih tražbina ovršenika – zaposlenika.
4. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun broj HR1210010051863000160 s pozivom na broj odobrenja HR 68 4251-OIB.
5. Žalba ne odgađa provedbu ovrhe.

O b r a z l o ž e n j e

Temeljem ovršnih isprava ovršenik _____ na dan _____ . godine duguje:

1. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

16.078,62 kn (glavnica)	135,90 kn (kamate)	16.215,52 kn (ukupno)

2. POREZ NA DOBIT

44,21 kn (glavnica)	0,3 kn (kamate)	44,52 kn (ukupno)

3. ČLANARINA TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA

37,20 kn (glavnica)	0,29 kn (kamate)	37,49 kn (ukupno)

UKUPNO:

16.160,03 kn (glavnica)	136,50 kn (kamate)	16.296,53 kn (ukupno)

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju sljedećih ovršnih isprava:

Ad 1)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine. (OBRAZAC PDV)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine. (OBRAZAC PDV)

Ad 2)

PRIJAVA POREZA NA DOBIT

Za _____ . godinu, verificirana _____ godine (OBRAZAC PD)

Ad 3)

OBRAČUN ČLANARINE TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC TZ)

Određivanje naplate pljenidbom novčanih sredstava (plaće) ovršenika iz točke 1. i nalog iz točke 2. izreke rješenja temelji se na odredbi članka 154. stavku 6. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18).

Obračun daljnjih kamata iz točke 1. i 2. ovog rješenja temelji se na članku 130. Općeg poreznog zakona i članku 29. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18). Obračun daljnjih kamata iz točke 2. obavlja se primjenom kamatne stope koja se određuje za svako polugodište, na način da se prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uveća za tri postotna poena.

Mogućnost osporavanja tražbine ovršenika iz točke 3. izreke ovog rješenja temelji se na odredbama članka 156. stavka 1. Općeg poreznog zakona, a određivanje naplate pljenidbom novčanih sredstava poslodavca iz točke 3. izreke ovog rješenja temelji se na odredbi članka 154. stavku 7. Općeg poreznog zakona.

O troškovima postupka riješeno je u skladu s odredbama članka 170. Općeg poreznog zakona.

Žalba ne odgađa provedbu ovrhe temeljem članka 142. stavka 6. Općeg poreznog zakona. U žalbi se ne mogu iznositi okolnosti koje se odnose na zakonitost ovršne isprave kojom je utvrđen porezni dug.

Slijedom navedenog, riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LJJEKU:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak u roku osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja. Žalba se predaje u dva primjerka ovom Područnom uredu neposredno ili putem pošte preporučeno, a može se izjaviti usmeno na zapisnik.

Na žalbu se plaća 35,00 kn upravne pristojbe prema stavku 1. Tar. br. 3. Tarife upravnih pristojbi iz Priloga I. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 137/17, 129/17 i 18/19).

Dostaviti:

1. Porezni dužnik
2. poslodavatelj
3. Pismohrana, ovdje

M.P.

Pročelnik:

Izvor:autorica sama izradila

5.4. Ovrha pljenidbom novčanih tražbina ovršenika koje ima prema svom dužniku

Jedna od mjera ovrhe koju također provodi Porezna uprava je i pljenidba dospjelih novčanih tražbina od ovršenika, koja se u svakodnevnom govoru naziva i pljenidba „dužnikova dužnika“. Radi se o pljenidbi dospjelog potraživanja, koja je dio imovine ovršenika te je, po svojoj likvidnosti, jedna od likvidnije imovine. Radi se novčanim potraživanjima koje ovršenik ima prema svom poslovnom partneru iz redovnog poslovnog odnosa (kupcu ili kooperantu) na osnovu izdanog računa, sklopljenog ugovora ili sl., koja nisu podmirena u rokovima dospelosti te su kao nepodmirena iskazana u knjigovodstvenim evidencijama ovršenika. Saznanje o visini nenaplaćenih potraživanja i popisu njegovih dužnika Porezna uprava isključivo može dobiti od ovršenika. Dostavom preslika izdanih faktura, ugovora, te izlista otvorenih stavaka iz salda konta kupaca, Porezna uprava odlučuje, primjereno visini poreznih dugovanja ovršenika, prema kojim će njegovim dužnicima ići s postupkom ovrhe. Slijedom navedenog, izdaje Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih tražbina ovršenika koje ima prema svom dužniku.

Navedenim rješenjem Porezna uprava nalaže ovršenikovu dužniku da dužni iznos u roku osam dana umjesto ovršeniku uplati u korist propisanih uplatnih računa radi podmirenja poreznog duga ovršenika. Jedan primjerak rješenja dostavlja se i ovršeniku. Dužnik ovršenika mora ovrhovoditelja u roku osam dana od dana primitka rješenja obavijestiti o sljedećem:

- priznaje li tražbinu kao utemeljenu,
- koja prava prema tražbini polažu druge osobe, te
- je li i zbog kojih prava tražbina već zaplijenjena za druge vjerovnike.

Rok od osam dana za očitovanje o tražbini ima odgodni učinak na izvršenje rješenja prema dužniku ovršenika.⁷⁸

Ukoliko tražbina nije osporena i ovršenikov dužnik je izvršio nalog pa je dugovanje iz rješenja o ovrsi naplaćeno, postupanje po ovršnoj radnji je završeno.

U slučaju da dužnik ovršenika u ostavljenom roku od osam dana nije osporio tražbinu u skladu s člankom 156. Općeg poreznog zakona, a niti je izvršio nalog, ovrhovoditelj će provesti ovrhu na novčanim sredstvima ovršenikova dužnika (koji sada dolazi u svojstvo ovršenika). O ovrsi na novčanim sredstvima ovršenikova dužnika, Porezna prava sukladno odredbi članka 154. stavka 2. Općeg poreznog zakona donosi rješenje o ovrsi. Kao takvo, ono se dostavlja Financijskoj agenciji koja daje nalog bankama za izvršenje rješenja.

⁷⁸ Ibidem, str. 42.

U slučaju da dužnik ovršenika u roku osam dana ospori tražbinu ovršenika iz bilo kojeg razloga propisanog u članku 156. Općeg poreznog zakona, a dug nije plaćen, prvostupanjsko tijelo će o njegovom prigovoru odlučiti rješenjem sukladno članku 156. stavku 2. Općeg poreznog zakona, u daljnjem roku od osam dana od zaprimanja prigovora, sukladno članku 142. stavku 3. Općeg poreznog zakona. Prije rješavanja prigovora dužnika ovršenika porezno tijelo je dužno provjeriti navode iz uložnog prigovora. Ukoliko su prigovori opravdani (npr. ovršenikov dužnik ulaže prigovor navodeći da je sporno potraživanje ipak podmireno i o tome dostavi dokaz o uplati, izjavu o kompenzaciji, cesiji ili sl.), Porezna uprava će rješenjem obustaviti daljnji ovršni postupak. Ukoliko uloženi prigovor nije osnovan (npr dužnik uloži prigovor da je sporno potraživanje podmireno, a za isto ne pruži nikakav dokaz), Porezna uprava će prigovor odbiti i nastaviti sa daljnjim mjerama ovrhe prema navedenom dužniku.

U praksi rada Porezne uprave i primjeni navedene ovršne mjere često se ne uspijeva naplati porezno dugovanje ovršenika. Naime, dužnici ovršenika koristeći zakonsku mogućnost ulaganja prigovora, gotovo uvijek ga ulažu s navodima kako je navedeno potraživanje sporno, tj. izdani račun ne priznaju navodeći da usluga nije izvršena, da roba nije u potpunosti isporučena, da izvršeni radovi nisu do kraja obavljani, ili sl. Nerijetko u tom slučaju i izdani računi nisu ovjereni od strane ovršenikovih dužnika pa Poreznoj upravi ne preostaje drugo nego obustaviti daljnju ovrhu i uputiti ovršenika da svoja potraživanja rješava u sudskom parničnom postupku, tj. preko institucije koja ima nadležnosti ispitivati sve okolnosti i činjenice oko spornih potraživanja.

Primjer 4 – Rješenje o ovrši pljenidbom novčanih tražbina ovršenika koje ima prema svom dužniku – temeljem ovršne isprave

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA – POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED KARLOVAC

KLASA:
UR.BROJ:
Karlovac, _____ . godine

OIB:

Ministarstvo financija - Porezna uprava, Područni ured Karlovac, na temelju članka 3. stavka 1. točke 11. i članka 10. točke 7. Zakona o Poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 115/16), te članka 140. stavka 2. i članka 141. stavak 1. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16, 106/18) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja od _____ iz _____, donosi

RJEŠENJE O OVRSI
pljenidbom novčanih tražbina
ovršenika koje ima prema svom dužniku
- temeljem ovršne isprave

1. Ovršenik _____ iz _____, duguje temeljem ovršnih isprava, na dan _____ . godine iznos od 16.296,53 kuna (glavnica u iznosu od 16.160,03 kuna, kamate u iznosu od 136,50kuna)
2. Predmet pljenidbe je novčana tražbina ovršenika koju ima prema svom dužniku _____, OIB: _____, u iznosu od 12.550,00 kuna.
3. Nalaže se dužniku ovršenika da dužni iznos iz točke 2. umjesto ovršeniku u roku osam (8) dana od dana primitka ovog rješenja, odnosno ako tražbina nije dospjela odmah po dospijeću, uplati u korist sljedećih računa:

Naziv	Uplatni račun	Datum obračuna	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj		Kamate	
1	2	3	4	5
POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	HR1210010051863000160	25.08.2018.	12.414,10	12.550,00
	HR681201-OIB		135,90	
UKUPNO			12.414,10 135,90	12.550,00

radi plaćanja poreznog duga ovršenika te obračuna i uplati daljnje kamate na glavnice duga iz ove točke, počevši od _____ . godine do podmirenja duga.

4. Dužnik ovršenika mora u roku osam (8) dana od dana primitka ovog rješenja obavijestiti Poreznu upravu, Područni ured Karlovac koji je donio rješenje, priznaje li tražbinu kao utemeljenu, koja prava prema tražbini polažu druge osobe, te je li zbog kojih prava tražbina već zaplijenjena za druge vjerovnike.
5. Ako dužnik ovršenika ne postupi po ovom rješenju, a ne ospori tražbinu, naplata poreznog duga izvršit će se pljenidbom njegovih novčanih sredstava, sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 68/18).

6. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun broj HR1210010051863000160 s pozivom na broj odobrenja HR68 4251-OIB.

7. Žalba ne odgađa provedbu ovrhe.

O b r a z l o ž e n j e

Temeljem ovršnih isprava ovršenik _____ na dan _____ . godine duguje:

1. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

16.078,62 kn (glavnica)	135,90 kn (kamate)	16.215,52 kn (ukupno)

2. POREZ NA DOBIT

44,21 kn (glavnica)	0,31 kn (kamate)	44,52 kn (ukupno)

3. ČLANARINA TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA

37,20 kn (glavnica)	0,29 kn (kamate)	37,49 kn (ukupno)

UKUPNO:

16.160,03 kn (glavnica)	136,50 kn (kamate)	16.296,53 kn (ukupno)

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju sljedećih ovršnih isprava:

Ad 1)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC PDV)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC PDV)

Ad 2)

PRIJAVA POREZA NA DOBIT

Za _____ . godinu, verificirana _____ . (OBRAZAC PD)

Ad 3)

OBRAČUN ČLANARINE TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Za razdoblje od _____ . godine (OBRAZAC TZ)

Obračun kamata iz točke 1. i točke 3. izreke rješenja temelji se na članku 130. Općeg poreznog zakona i članku 29. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18).

Pljenidba novčanih tražbina ovršenika iz točke 2. izreke rješenja i nalog za podmirenje duga iz točke 3. temelji se na odredbi članka 154. stavka 1. Općeg poreznog zakona.

Obveza očitovanja ovršenikovog dužnika iz točke 4. izreke rješenja temelji se na odredbi članka 156. stavka 1. Općeg poreznog zakona.

Određivanje naplate pljenidbom novčanih sredstava ovršenikovog dužnika iz točke 5. izreke rješenja iz razloga što nije osporio tražbinu, a niti izvršio nalog Porezne uprave temelji se na članku 154. stavku 2. Općeg poreznog zakona.

O troškovima postupka riješeno je u skladu s odredbama članka 170. Općeg poreznog zakona.

Žalba ne odgađa provedbu ovrhe temeljem članka 142. stavka 6. Općeg poreznog zakona. U žalbi se ne mogu iznositi okolnosti koje se odnose na zakonitost ovršne isprave kojom je utvrđen porezni dug.

Slijedom navedenog, riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak u roku osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja. Žalba se predaje u dva primjerka ovom Područnom uredu neposredno ili putem pošte preporučeno, a može se izjaviti usmeno na zapisnik.

Na žalbu se plaća 35,00 kn upravne pristojbe prema stavku 1. Tar. br. 3. Tarife upravnih pristojbi iz Priloga I. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17 i 18/19).

Dostaviti:

1. Porezni dužnik
2. Ovršenikov dužnik
3. Pismohrana

M.P.

Pročelnik:

Izvor: autorica sama izradila

5.5. Ovrha pljenidbom pokretnina

Pljenidba pokretnina je mjera koja se u ovršnim postupcima Porezne uprave često primjenjuje. Ovisno o prikupljenim podacima, a vodeći računa o pravilima ovršnog postupka, službenik nadležan za provođenje ovrhe donijet će odluku na kojoj imovini dužnika će provoditi daljnji postupak ovrhe. Ovrha se može odrediti na svim stvarima u vlasništvu ovršenika koje mogu biti predmet ovrhe ili na pojedinim stvarima, a odluka o tome na kojoj imovini će se ovrha provesti prvenstveno će ovisiti o visini poreznog duga i procijenjenoj vrijednosti imovine dužnika.⁷⁹

U praksi Porezne uprave, najčešća pokretnina koja se plijeni su motorna vozila jer je to imovina koja se najlakše prodaje na tržištu. Podatak o vlasništvu nad motornim vozilima Porezna uprava može dobiti od ovršenika na temelju dostavljenog prokaznog popisa imovine ili od Ministarstva unutarnjih poslova koji vode upisnik vlasništva na motornim vozilima. Nakon utvrđivanja vlasništva na motornim vozilima, Porezna uprava izdaje rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom motornog vozila.

⁷⁹ Ibidem, str. 58.

Pokretnine koje u postupcima ovrhe Porezna uprava popisuje i prodaje su pokretna imovina koja se nalazi u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba. To su pokretnine koje se nalaze u popisima dugotrajne imovine odnosno kod pravnih osoba one su unesene u bilance na pozicijama osnovnih sredstava i čine imovinu poduzetnika. Najčešće se u praksi radi o sredstvima za rad poduzetnika, uredskom inventaru i svemu drugom što čini imovinu jednog poslovnog subjekta koja podliježe amortizaciji i ima dugotrajni karakter trajanja. Opći porezni zakon u članku 160. propisuje što ne može biti predmet pljenidbe:⁸⁰

6. odjeća, cipele, rublje i drugi predmeti za osobnu uporabu, posteljina, posuđe i pokućstvo, štednjak, hladnjak, televizor, radio prijemnik i druge stvari za kućanstvo ako ih ovršenik i članovi njegova kućanstva trebaju za zadovoljenje osnovnih životnih potreba
7. hrana i ogrjev za potrebe ovršenika i članova njegova kućanstva
8. radna i rasplodna stoka, poljoprivredni strojevi i drugo radno oruđe koje ovršenik kao poljoprivrednik treba za rad na svom gospodarstvu, te sjeme za uporabu i hrana za stoku potrebnu do slijedećeg razdoblja prinosa žetve, kosidbe i sl.
9. knjige i druge stvari koje ovršenik treba za obavljanje svoje znanstvene, umjetničke ili druge djelatnosti,
10. alat, oruđe, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku – fizičkoj osobi koja samostalno obavlja djelatnost nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca.

Nakon utvrđivanja da li porezni dužnik ima u vlasništvu neku pokretnu imovinu koja je pogodna za pljenidbu i prodaju (o čemu će konačnu odluku donijeti ovrhovoditelj), pristupa se popisu i pljenidbi. Popisuje se onoliko pokretnina koje su vrijednosno dostatne za podmirenje poreznog dugovanja, za koje nema primjedbi o postojanju prava koje bi sprječavale ovrhu te one koje se mogu lako unovčiti. Pljenidbenim popisom Porezna uprava stječe založno pravo na zaplijenjenoj imovini.⁸¹

Kod pljenidbe motornih vozila prilikom izdavanja rješenja o ovrsi pljenidbom motornih vozila, Porezna uprava stječe prisilno registarsko (bezposjedovno) založno pravo na motornom vozilu koje je predmet pljenidbe (tzv. mobilijarna hipoteka), koja se stječe konstitutivnim upisom u evidenciju o registriranim i označenim vozilima u bazi podataka Ministarstva unutarnjih poslova.⁸²

⁸⁰ Ibidem, str. 60.

⁸¹ Ibidem.

⁸² Ibidem, str. 63.

U zapisnik o pljenidbi i procjeni pokretne imovine unose se podaci o nazivu imovine (kod motornih vozila o marki i tipu vozila, godini proizvodnje, registarskoj oznaci), te svakako o procijenjenoj vrijednosti imovine. Ukoliko ovršenik prilikom popisa imovine izjavi da određena imovina nije njegovo vlasništvo već vlasništvo treće osobe, dužan je o tome dostaviti dokaz, npr. pravomoćnu sudsku presudu, javnu ispravu ili javno ovjerovljenu privatnu ispravu. Ukoliko navedene dokaze predoči prilikom samog popisa, ovrhovoditelj može navedenu imovinu evidentirati u zapisnik, ali će napomenuti da navedena imovina nije vlasništvo ovršenika na osnovu predočene dokumentacije. Takva imovine izuzima se iz daljnjeg postupka ovrhe. Ukoliko ovršenik podnese izlučni prigovor u pogledu vlasništva treće osobe nad imovinom, a za to ne pruži odgovarajuće dokaze, ovrhovoditelj može popisati i takvu imovinu, a treću osobu je dužan uputiti da u roku od osam dana od dana dostave obavijesti o popisu podnese tužbu nadležnom sudu radi dokazivanja vlasništva na stvari koja je predmet ovrhe (izlučna parnica). Ukoliko u ostavljenom roku nije podnijeta tužba i ovrhovoditelju za to nije dostavljen dokaz, ovrha nad takvom imovinom će se nastaviti kao da prigovora nije niti bilo.⁸³ Ukoliko je tužba podnijeta, prodaja popisanih pokretnina se obustavlja do okončanja sudskog postupka.

Zaplijenjena pokretnina u pravilu se ostavlja na korištenju i čuvanju ovršeniku, izuzev ako se radi o novcu, dragocjenostima i vrijednosnim papirima (vrijednosnicama) koje se prilikom same plijenidbe i oduzimaju.

Nakon što je zaplijenjena pokretna imovina, sljedeći korak u ovršnom postupku je njezina prodaja. Prodaja pokretnina obavlja se putem javnih prodaja koje se zakazuju putem Oglasa o javnoj prodaji koji mora sadržavati mjesto, datum, vrijeme i način prodaje, kao i opis predmeta i njihove početne cijene. Ako se radi o prodaji lako kvarljive robe, ovrhovoditelj može u nazočnosti ovršenika unovčiti takvu robu neposrednom pogodbom (članak 163. Općeg poreznog zakona).

Oglas o javnoj prodaji objavljuje se na oglasnoj ploči u Područnom uredu Porezne uprave, te na mrežnim stranicama Porezne uprave. Na javnoj prodaji mora se javiti barem jedan ponuđač koji javnim licitiranjem ili licitiranjem putem zatvorenih pisanih ponuda sudjeluju u samom postupku prodaje. U javnoj prodaji kao kupci ne mogu sudjelovati ovršenik i službene osobe koje su zaposlene u poreznim tijelima⁸⁴. Ukoliko se na prvoj javnoj prodaji ne prodaju zaplijenjene pokretnine, zakazuje se druga javna prodaja i to najmanje u roku od pet dana⁸⁵.

⁸³ Ibidem, str. 61.

⁸⁴ Čl. 164. st. 1. OPZ-a

⁸⁵ Čl. 164. st. 4. OPZ-a

Ako se niti na drugoj javnoj prodaji ne prodaju zaplijenjene pokretnine, ovrhovoditelj može odlučiti o daljnjem načinu prodaje⁸⁶. U praksi se radi o neposrednoj prodaji ili prodaji neposrednom pogodbom gdje zakonski nije propisano ispod koje vrijednosti se ne može zaplijenjena pokretnina prodati.

Za svaku obavljenju prodaju ovrhovoditelj je dužan voditi Zapisnik o javnoj prodaji. U zapisnik se unose svi podaci o načinu i tijeku prodaje. Zapisnik o izvršenoj javnoj prodaji pokretnina dostavlja se ovršeniku u roku od tri dana od dana izvršene prodaje.⁸⁷

Ukoliko je predmet pljenidbe i prodaje bio automobil nad kojim je Porezna prava kao ovrhovoditelj stekla založno pravo između ostalog i upisom zabilježbe otuđenja i daljnjeg terećenja u upisniku motornih vozila baze podataka Ministarstva unutarnjih poslova, ista je obvezna nakon provedene prodaje posebnim zaključkom odrediti brisanje prava vlasništva ovršenika na prodanom vozilu u evidenciji MUP-a, a također i odrediti brisanje prava drugih osoba na motornom vozilu koja prestaju prodajom. Isto tako, ovrhovoditelj je dužan izdati i zaključak kojim će ovlastiti kupca da na temelju tog zaključka zatraži od Policijske uprave svoga prebivališta ili sjedišta izdavanje knjižice vozila i prometne dozvole.⁸⁸

Identični postupak pljenidbe, procjene i prodaje motornih vozila primjenjuje se i na postupak pljenidbe ili osiguranja plovnih objekata (brodica) u vlasništvu ovršenika. Razlika je jedino što se upis zabrane otuđenja ili daljnjeg terećenja ne obavlja u Ministarstvu unutarnjih poslova već u očevidnicima nadležnih Lučkih kapetanija, odnosno ispostava Lučkih kapetanija.

Primjer 5 – Rješenje o ovrši pljenidbom, procjenom i prodajom motornog vozila – temeljem ovršne isprave

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA – POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED KARLOVAC

KLASA:
UR.BROJ:
Karlovac, _____, godine

OIB:

Ministarstvo financija -Porezna uprava, Područni ured Karlovac, na temelju članka 3. stavka 1. točke 11. i članka 10. točke 7. Zakona o Poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 115/16), te članka 140. stavka 2. i članka 141. stavak 1. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16, 106/18) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja od _____ iz _____, donosi

⁸⁶ Čl. 164. st. 5. OPZ-a

⁸⁷ Čl. 165. st. 1. i 2. OPZ-a

⁸⁸ Radica, V.; Rudić, D.; Zudenigo Steinbauer, A.: op.cit., str. 63-64.

RJEŠENJE O OVRSI
pljenidbom, procjenom i prodajom motornog vozila
- temeljem ovršne isprave

1. Ovršenik _____ iz _____, duguje temeljem ovršnih isprava, na dan _____. godine iznos od 16.296,53 kuna (glavnica u iznosu od 16.160,03 kuna, kamate u iznosu od 136,60 kuna), po računima kako slijedi:

Naziv	Uplatni račun	Datum obračuna	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj		Kamate	
1	2	3	4	5
POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	HR1210010051863000160 HR681201-OIB	25.08.2018.	16.078,62 135,90	16.214,52
POREU NA DOBIT	HR0310010051717916064 HR681651-OIB	25.08.2018.	44,21 0,31	44,52
ČLANARINA TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	HR9310010051717927151 HR67OIB	25.08.2018.	37,20 0,29	37,49
UKUPNO			16.160,03 136,60	16.296,53

2. Naplata duga iz točke 1. izreke rješenja te daljnjih kamata, kao i troškova ovrhe provest će se pljenidbom, procjenom i prodajom motornog vozila marke _____, reg. oznake _____, god. proizvodnje _____ broj šasije: _____
3. Ovršeniku se privremeno zabranjuje raspolaganje imovinom u smislu osiguranja izvršenja obveze do upisa zabilježbe ovrhe na zaplijenjenim vozilima iz točke 2. izreke ovog rješenja. Ovršenik se upozorava na kazneno pravne posljedice postupanja sa ciljem povrede tuđih prava.
4. Nalaže se Ministarstvu unutarnjih poslova, Policijskoj upravi _____, da temeljem ovog rješenja provede upis založnog prava na motornom vozilu iz točke 2. izreke rješenja, a za iznos glavnog duga i kamata iz točke 1., troškova ovrhe iz točke 5. izreke rješenja, daljnjih kamata na iznos glavnog duga koje teku od _____. godine, te provede zabilježbu ovrhe u korist Porezne uprave. Nakon zabilježbe ovrhe na motornom vozilu, nije dopušten upis promjene prava vlasništva, kao ni upis tereta na vozilima iz točke 2. izreke ovog rješenja na temelju raspoložbi ovršenika, bez obzira na to kada je ta raspoložba poduzeta.
5. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun broj HR1210010051863000160 s pozivom na broj odobrenja HR68 4251-OIB. Ostali troškovi koji nastanu provedbom ovog rješenja utvrdit će se posebnim rješenjem, u roku osam (8) dana od dana nastanka.
6. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Temeljem ovršnih isprava ovršenik _____ iz _____, OIB: _____ na dan _____. godine duguje:

1. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

16.078,62 kn
(glavnica)

135,90 kn
(kamate)

16.215,52 kn
(ukupno)

2. POREZ NA DOBIT

44,21 kn (glavnica)	0,31 kn (kamate)	44,52 kn (ukupno)

3. ČLANARINA TURISTIČKIM ZAJEDNICAMA

37,20 kn (glavnica)	0,29 kn (kamate)	37,49 kn (ukupno)

UKUPNO:

16.160,03 kn (glavnica)	136,50 kn (kamate)	16.296,53 kn (ukupno)

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju sljedećih ovršnih isprava:

Ad 1)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine. (OBRAZAC PDV)

PRIJAVA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC PDV)

Ad 2)

PRIJAVA POREZA NA DOBIT

Za _____ godinu, verificirana _____. (OBRAZAC PD)

Ad 3)

OBRAČUN ČLANARINE TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Za razdoblje od _____ godine (OBRAZAC TZ)

Iznos obračunatih kamata iz točke 1. izreke rješenja temelji se na odredbama članka 130. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18).

Točka 2. izreke rješenja temelji se na odredbama članka 159. Općeg poreznog zakona.

Točka 3. izreke rješenja temelji se na odredbama članka 148. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09), iz razloga što postoji opasnost da bi ovršenik raspolaganjem imovinom mogao spriječiti ili znatno otežati izvršenje obveze.

Obveznik je upozoren na kaznenopravne posljedice temeljem članka 241. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18).

Nalog iz točke 4. izreke temelji se na odredbi članka 161. stavka 2. Ovršnog zakona.

O troškovima postupka riješeno je u skladu s odredbama članka 170. Općeg poreznog zakona.

Žalba ne odgađa provedbu ovrhe temeljem članka 142. stavka 6. Općeg poreznog zakona. U žalbi se ne mogu iznositi okolnosti koje se odnose na zakonitost ovršne isprave kojom je utvrđen porezni dug. Slijedom navedenog, riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja ovršenik ima pravo izjaviti žalbu Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak u roku osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja. Žalba se predaje u dva

primjerka ovom Područnom uredu neposredno ili putem pošte preporučeno, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik.

Na žalbu se plaća 35,00 kuna upravne pristojbe prema stavku 1. Tar. Br. 3. Tarife upravnih pristojbi iz Priloga 1. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“ broj 8/17, 37/17, 129/17, i 18/19).

Dostaviti:

M.P.

PROČELNIK:

1. Porezni dužnik
2. MUP, PU _____
3. Pismohrana, ovdje

Izvor:autorica sama izradila

Primjer 6 – Zapisnik o izvršenoj pljenidbi i procjeni pokretne imovine

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA – POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED KARLOVAC**

KLASA:

URBROJ:

Karlovac, _____ godine

OIB:

**ZAPISNIK
o izvršenoj pljenidbi i procjeni pokretne imovine**

Sastavljen je dana _____ . godine u _____ sati kod ovršenika _____ iz _____, u postupku ovrhe radi naplate porenog duga u iznosu od 16.296,53 kune, a na temelju članka 162. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18).

Nazočni:

Ovrhovoditelj (ovlaštena osoba) _____

Ovršenik _____

Procjenitelj _____

Svjedoci:

1. _____ iz _____

2. _____ iz _____

Po uručenju opomene / rješenja kojim se određuje provođenje ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika, ovršenik nije podmirio niti dio duga / podmirio je iznos od _____ kuna te je za dug / ostatak duga doneseno rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom imovine KLASA: _____,

URBROJ: _____ od _____ godine. Temeljem navedenog rješenja pristupa se popisu imovine.

Ovršenik je / nije pružio otpor ovrhovoditelju, pa je / nije zatražena pomoć Policijske postaje zbog čega su pri popisu nazočni djelatnici _____
_____ iz Policijske postaje _____.

Prostorije u kojima se nalaze pokretne stvari ovršenika zaključane su zbog čega su prisilno otvorene sljedeće prostorije: _____

_____ i to na način da _____.

Nakon provedenog popisa prostrije su ponovno zatvorene na način: _____.

Po zahtjevu ovršenika procjenu popisanih pokretnina obavlja posebni procjenitelj _____
_____ iz _____.

Popisane su sljedeće pokretnine:

1. Osobni automobil marke _____,
reg. oznake _____, god. proizvodnje _____,
broj šasije: _____ - u iznosu od _____ kuna
2. Motorna pila _____ - u iznosu od _____ kuna

Za predmete popisane pod rednim brojem _____ ovršenik je izjavio da su vlasništvo treće osobe _____
_____ iz _____,
te pružio ove dokaze: _____.

Kako ovršenik ni imenovana osoba nisu pružili valjane dokaze o vlasništvu popisanih predmeta, izvršitelj je popisao i te predmete uputivši treću osobu da podnese tužbu sudu u roku od osam dana od dana dostave obavijesti o popisu radi dokazivanja svoga prava vlasništva, sukladno članku 161. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 115/16 i 106/18).

Predmeti navedeni pod rednim brojem _____ ostavljeni su na čuvanje ovršeniku, uz upozorenje da ih ne smije otuđiti bez odobrenja ovog Područnog ureda te da će u slučaju svojevolijskog otuđivanja popisanih predmeta snositi zakonske posljedice.

Predmeti navedeni pod rednim brojem _____ povjereni su na čuvanje _____
_____ iz _____.

Nad popisanim pokretninama ovrhovoditelj je stekao založno pravo temeljem članka 167. Općeg poreznog zakona, a temeljem članka 162. ovršeniku se zabranjuje raspolaganje sa zaplijenjenim pokretninama.

Ovršenik je / nije sukladno članku 139. stavcima 1. i 2. ovlaštenim službenicima Porezne uprave predao / izjavio usmeno u zapisnik popis imovine koji se prilaže ovom zapisniku i njegov je sastavni dio.

Ovršenik je upozoren da će popisani predmeti biti prodani putem javne prodaje dana _____ godine u _____ sati u _____, te da će mu uglas o javnoj prodaji biti dostavljen naknadno. Ovršenik na sastavljeni zapisnik ima / nema primjedbi.

_____.

Dovršeno u _____ sati.

Potvrđujem da sam danas _____ godine prisustvovao/la popisu i procjeni pokretnina navedenih u ovom zapisniku i da sam primio/la primjerak zapisnika. Porezni dužnik (ili punoljetni član njegova domaćinstva).

Ovrhovoditelj:

Procjenitelj:

Svjedoci:

1. _____

2. _____

Osoba koja je stavila prigovor da su popisani predmeti njezino vlasništvo:

Izvor: autorica sama izradila

5.6. Ovrha pljenidbom dionica i poslovnih udjela

Postupak ovrhe na vrijednosincama i udjelu u kapitalu provodi se prema odredbama Ovršnog zakona pljenidbom, procjenom i prodajom, a o čemu se donosi rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom vrijednosnica ili udjela u kapitalu. I dok se rješenje o ovrsi (kada se radi o ovrsi na dionicama) dostavlja ovršeniku – poreznom dužniku i dioničkom društvu, odnosno Središnjem klirinškom depozitarnom društvu koje vodi registar odnosno

račun nematerijaliziranih dionica, rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom poslovnih udjela dostavlja se ovršeniku i društvu koje vodi knjigu poslovnih udjela.⁸⁹ Pljenidbom se stječe založno pravo na dionici odnosno poslovnom udjelu koji je predmet ovrhe.

Vrijednosnice se, pod uvjetom da kotiraju, prodaju na burzi, a ako ne kotiraju, prodaju se na slobodnom tržištu. I prodaja vrijednosnica na slobodnom tržištu i prodaja udjela u kapitalu mora se oglasiti u dnevnom tisku. Porezna uprava je kao ovrhovoditelj dužna prethodno od vještaka ili ovlaštenog procjenitelja pribaviti procjenu tržišne vrijednosti dionica odnosno udjela u kapitalu.

Dionice za koje nije izdana isprava o dionici vode se u registru dionica dioničkog društva za razliku od dionica izdanih u nematerijaliziranom obliku koje se vode na računima kod Središnjeg klirinškog depozitarnog društva za koje se vlasništvo može vidjeti uvidom u stanje na računu dioničara. Razlika u postupcima zapljene kod ovih dviju vrsta dionica je u tome da se rješenje o ovrsi pljenidbom vrijednosnih papira (dionica) za koje nije izdana isprava o dionici dostavlja dioničkom društvu, a za one dionice koje su izdane u nematerijaliziranom obliku dostavlja se Središnjem klirinškom depozitarnom društvu. I dioničko društvo i Središnje klirinško depozitarno društvo dužni su bez odgode nakon primitka navedenog rješenja obavijestiti ovrhovoditelja o svakoj promjeni u pogledu zaplijenjenih dionica, osobito o prisilnoj ovrsi radi naplate koje druge tražbine ili o osiguranju koje takve tražbine, te bez odgode izvršiti upis zapljene tih dionica u korist ovrhovoditelja.

Nakon izvršene procjene i pljenidbe, javna prodaja se obavlja sukladno odredbama članaka 163. i 164. Općeg poreznog zakona kojima se regulira javna prodaja pokretnina. Iako se dionice prodaju na način kao da se radi o prodaji pokretnina, zapisnik o javnoj prodaji dionica nije podobna isprava za upis promjene vlasnika. Podobna isprava za upis promjene vlasnika je ugovor o prijenosu dionica koji je potrebno solemnizirati, a troškovi solemnizacije terete kupca. Po obavljenoj dražbi, a temeljem sklopljenog ugovora o prodaji dionica, kupac podnosi dioničkom društvu zahtjev za upis vlasništva u registar dionica, kojem prilaže predmetni ugovor.⁹⁰

Kod ovrhe na dionicama za koje nije izdana isprava o dionici, a vode se na računima kod Središnjeg klirinškog depozitarnog društva, rješenje o ovrsi se dostavlja navedenom društvu, te slijedom toga, ovrhovoditelj stječe založno pravo na dionicama. Na nematerijaliziranom vrijednosnom papiru može se zasnovati samo jedno založno pravo.⁹¹

⁸⁹ Ibidem, str. 53.

⁹⁰ Radica, V.; Rudić, D.; Zudenigo Steinbauer, A.: op.cit., str. 56.

⁹¹ Ibidem.

Ukoliko dionice kotiraju na burzi ili uređenom javnom tržištu, potrebno je prije donošenja rješenja o ovrsi sklopiti ugovor s ovlaštenim investicijskim društvom ili kreditnom institucijom. Obavezan podatak u rješenju u ovrsi u ovom slučaju je i podatak kojoj se instituciji povjerava prodaja dionica na kojima se provodi ovrha.⁹² Promjenu vlasničke pozicije u korist kupca dionica ili vrijednosnica na temelju rješenja o ovrsi, Središnje klirinško depozitarno društvo je dužno provesti kao da je prodaja obavljena na temelju naloga njihovog vlasnika.⁹³

U svakodnevnoj praksi primjena ovršne mjere prodajom dionica je u odnosu na primjenu ovrhe pokretnina ili motornih vozila manje zastupljena iz razloga što se mali broj poreznih dužnika pojavljuje kao vlasnik nekih vrijednosnica.

Ovrha na poslovnim udjelima u trgovačkom društvu provodi se sukladno odredbama članka 230 i 231. Ovršnog zakona, koje uređuju pljenidbu, procjenu i prodaju dionica za koje nije izdana isprava o dionici.

5.7. Zasnivanje založnog prava i ovrha na nekretninama

Osim naprijed navedenih ovršnih mjera, Porezna uprava primjenjuje i mjeru osiguranja naplate poreznog duga ovršenika upisom založnog prava na nekretninama u njegovom vlasništvu, odnosno pokretanjem ovrhe istih. Nekretninama se smatraju čestice zemljine površine, zajedno sa svime što je sa zemljištem trajno spojeno na površini ili ispod nje, ako zakonom nije što drugo određeno.⁹⁴

Prije pokretanja postupka upisa založnog prava na nekretnini kao mjera osiguranja poreznog duga ovršenika ili pak pokretanja postupka ovrhe nekretnine, Porezna uprava najprije mora doći do podatka je li porezni dužnik vlasnik odnosno suvlasnik određenih nekretnina. U tom dijelu, jedan od alata kojima se dolazi do tih podataka je mrežni servis Ministarstva pravosuđa Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (tzv. One Stop Shop). Ukoliko se povratno dostavi podatak da ovršenik posjeduje nekretnine, ovlašteni službenik zatražit će od nadležnog zemljišno-knjižnog odjela Općinskog suda podatak o vlasništvu nad nekretninama ovršenika (tzv. zemljišno-knjižni izvadak).

Zemljišno-knjižni izvadak je dokument kojim se dokazuje vlasništvo odnosno suvlasništvo nad određenom nekretninom. U njemu se nalaze podaci o samim nekretninama

⁹² Čl. 137. st. 1. Ovršnog zakona

⁹³ Čl. 237. st. 4. Ovršnog zakona

⁹⁴ Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, Narodne novine br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

(katastarska čestica, opis nekretnine, površina nekretnine), osobama koje se pojavljuju kao vlasnici odnosno suvlasnici na nekretninama u određenim suvlasničkim omjerima, te upisane eventualne hipoteke kao mjere osiguranja naplate. Zemljišno-knjižni izvadak zajedno sa ovršnim ispravama koji su temelj nastanka poreznog duga su podloga za izdavanje Zahtjeva za podnošenje prijedloga za zasnivanje založnog prava na nekretnini ovršenika.

Zasnivanje založnog prava na nekretnini kao mjera osiguranja poreznog duga regulirano je člankom 296. i 297. Ovršnog zakona. Prema odredbama članka 298. Ovršnog zakona, uknjižba založnog prava i zabilježba ovršivosti tražbine imaju takav učinak da se ovrha na toj nekretnini može provesti i prema trećoj osobi koja je tu nekretninu kasnije stekla. Ukoliko se radi o znatnijem poreznom dugu ovršenika, a ovrhovoditelj nema mogućnosti naplatiti to dugovanje iz neke brže unovčive imovine, Porezna uprava može pokrenuti prodaju nekretnine na kojoj se ovršenik pojavljuje kao vlasnik odnosno suvlasnik. Takva se mjera naplate poreznog duga primjenjuje prema odredbama članka 169. Općeg poreznog zakona, a u skladu s člankom 3. stavkom 1. Zakona o državnom odvjetništvu,⁹⁵ pogotovo onda kada se procjeni da bi vrijednost nekretnine bila dostatna za namirenje poreznog duga u cijelosti (ili većim dijelom).

U tom slučaju, ovrha se pokreće izdavanjem Zahtjeva za podnošenje prijedloga za ovrhu na nekretnini radi naplate novčane tražbine – temeljem ovršne odnosno vjerodostojne isprave. Zahtjev sadrži podatke o imenu i prezimenu, odnosno nazivu ovršenika, adresi prebivališta/sjedišta, OIB-u, visini poreznog duga s osnova glavnice, podatak o ovršnim/vjerodostojnim ispravama prema kojima je nastao taj porezni dug, te oznaka o nazivu i opisu nekretnine. Zahtjev se zajedno sa navedenim ovršnim odnosno vjerodostojnim ispravama te izvadcima iz zemljišnih knjiga dostavlja nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu na čijem se području nadležnosti nalazi predmetna nekretnina. Na osnovu navedenog zahtjeva Općinsko državno odvjetništvo podnosi Prijedlog za pokretanje ovrhe na nekretnini dostavljajući ga nadležnom Općinskom sudu. Općinski sud donosi rješenje kojima odobrava pokretanje ovrhe na nekretnini i zabilježbu ovrhe u evidenciji zemljišnih knjiga.

Kako j već izneseno, donji prag potraživanja za koji se može zatražiti pokretanje ovrhe na nekretninama iznosi 20.000,00 kuna. Izuzetak čine samo podneseni prijedlozi radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom. Ako glavnica tražbine prelazi iznos od 20.000,00 kuna, a sud ocijeni da bi prodaja nekretnine narušila pravičnu ravnotežu između interesa ovršenika i

⁹⁵ Zakon o državnom odvjetništvu, Narodne novine br. 67/18

interesa ovrhovoditelja, sud može odbiti prijedlog za ovrhu na nekretnini. Sudu je u tom smislu prepušteno ocijeniti činjenice koje su relevantne u pojedinom slučaju, a Ovršnim zakonom su uređene smjernice koje sud mora uzeti u obzir pri ocjeni je li narušena pravična ravnoteža između interesa ovršenika i interesa ovrhovoditelja, a to su osobito:⁹⁶

- je li vrijednost tražbine koja se namiruje nerazmjerno manja od vrijednosti nekretnine na kojoj se predlaže provođenje ovrhe;
- je li ovrhovoditelj učinio vjerojatnim da je ovrha na drugim predmetima ovrhe bila bezuspješna, odnosno da nema drugih prikladnih mogućnosti da se tražbina u cijelosti ili u pretežnom dijelu namiri;
- služi li nekretnina za stanovanje i zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika te ima li ovršenik drugih nekretnina ili drugih mogućnosti da svoje potrebe zadovolji;
- ima li ovrhovoditelj osobito opravdan interes za hitnim namirenjem tražbine radi ostvarenja vlastitoga izdržavanja ili drugih važnih razloga;
- je li se ovršenik izjavom sadržanom u javnoj ispravi ili ovjеровljenoj privatnoj ispravi izričito suglasio s time da ovrhovoditelj radi namirenja određene tražbine zatraži namirenje prodajom određene nekretnine.

Posebnu zaštitu fizičkih osoba Ovršni zakon je propisao u članku 75. u kojem se propisuje da ovrhovoditelj radi ostvarenja novčane tražbine ne može provesti ovrhu na stvarima i pravima fizičke osobe koja su nužna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati. Od ovrhe je dodatno zaštićena i jedina nekretnina dužnika fizičke osobe u kojoj isti stanuje. S druge strane nekretnina u kojoj ovršenik obavlja poslovnu djelatnost u smislu Ovršnog zakona ne smatra se stvari za obavljanje samostalne djelatnosti koja je ovršenikov glavni izvor sredstava za život.⁹⁷

Nadalje, sud će dozvoliti ovrhu na nekretnini i ako se dokaže da ovršenik koji ne obavlja registriranu djelatnost ima drugu nekretninu za stanovanje. Teret dokaza o postojanju druge nekretnine leži na ovrhovoditelju.⁹⁸ U tom slučaju, ovrhovoditelj je uz prijedlog za ovrhu na nekretnini dužan priložiti pravomoćnu presudu, javnu ili privatnu ispravu kojom dokazuje da ovršenik ili osoba koju je po zakonu dužan uzdržavati ima drugu nekretninu za stanovanje.⁹⁹

⁹⁶ Radica, V.; Rudić, D.: op.cit., str.116.

⁹⁷ čl. 75. Ovršnog zakona

⁹⁸ Čl. 75. Ovršnog zakona

⁹⁹ Čl. 75. Ovršnog zakona

Ovrhovoditelj ne može zatražiti niti prisilno zasnivanje založnog prava u slučajevima u kojima zbog propisanih ograničenja ne bi mogao zatražiti ovrhu na istoj nekretnini.¹⁰⁰

Primjer 7 – Zahtjev za podnošenje prijedloga za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA – POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED KARLOVAC**

KLASA:
UR.BROJ:
Karlovac, _____ godine

**REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO
Gradansko-upravni odjel
Trg hrvatskih branitelja 1
KARLOVAC**

Predmet: ime i prezime/naziv poreznog obveznika OIB:

**Zahtjev za podnošenje prijedloga za osiguranje novčane tražbine
prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini**

Na temelju članka 296. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), a u skladu s člankom 36. stavkom 1. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“ broj 67/18), molimo vas da podnesete nadležnom sudu prijedlog za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini poreznog dužnika.

1. Na temelju ovršnih isprava:

- Prijave poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.03. do 31.03.2018. godine; prijave poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.04. do 30.04.2018. godine; prijave poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.05. do 31.05.2018. godine; prijave poreza na dobit za 2017. godinu; obračuna članarine turističkoj zajednici za 2017. godinu; ovršnog rješenja o utvrđivanju doprinosa za obvezna osiguranja KLASA:UP/I-411-01/16-02/156, URBROJ:513-07-25-01/16-01 od 15.02.2016. godine, ovršenik _____, OIB: _____, duguje temeljem neplaćenih poreza i drugih javnih davanja sljedeće iznose:

1.1. Porez na dodanu vrijednost.....kto 1201	-	16.078,62 kn	glavnica
1.2. Porez na dobit.....kto 1651	-	44,21 kn	
1.3. Članarina turističkim zajednicama.....kto 2715	-	37,20 kn	
1.4. Doprinos za mirovinsko osiguranje.....kto 8168	-	<u>4.952,97 kn</u>	
UKUPNO		21.113,00 kn	

¹⁰⁰ Čl. 290. Ovršnog zakona

kao i propisanu zakonsku kamatu:

- na iznos duga 16.078,62 kn iz točke 1.1. koja teče od 31.03.2018. godine
- na iznos duga 44,21 kn iz točke 1.2. koja teče od 30.04.2018. godine
- na iznos duga iz točke 1.3. koja teče od 30.04.2018. godine
- na iznos duga iz točke 1.4. koja teče od 16.02.2018. godine

dokaz: Prijava poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.03. do 31.03.2018. godine koje se prilaže pod 1; prijava poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.04. do 30.04.2018. godine koje se prilaže pod 2; prijava poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.05. do 31.05.2018. godine koje se prilaže pod 3; prijava poreza na dobit za 2017. godinu koje se prilaže pod 4; obračun članarine turističkoj zajednici za 2017. godinu koje se prilaže pod 5; ovršno rješenje o utvrđivanju doprinosa za obvezna osiguranja KLASA:UP/I-411-01/16-02/156, URBROJ:513-07-25-01/16-01 od 15.02.2016. godine koje se prilaže pod 6.

Ovršenik nije dobrovoljno podmirio svoju poreznu obvezu, a vlasnik je:

- nekretnine upisane na kčbr. _____, z.k. uložak _____, k.o. _____, pod nazivom _____, površine _____ m²
- nekretnine upisane na kčbr. _____ z.k. uložak _____, k.o. _____, pod nazivom _____, površine _____ m².

dokaz: Izvadak iz zemljišne knjige Općinskog suda u _____ broj kizv. _____ od _____ . godine koji se prilaže pod 7.

Molimo da postupite po ovom zahtjevu te o učinjenom izvijestite Poreznu upravu, Područni ured Karlovac.

PROČELNIK:

Privitak:

1. Prijava poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.03. do 31.03.2018. godine
2. prijava poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.04. do 30.04.2018. godine
3. prijava poreza na dodanu vrijednost za razdoblje od 01.05. do 31.05.2018. godine
4. prijava poreza na dobit za 2017. godinu
5. obračun članarine turističkoj zajednici za 2017. godinu
6. ovršno rješenje o utvrđivanju doprinosa za obvezna osiguranja KLASA:UP/I-411-01/16-02/156, URBROJ:513-07-25-01/16-01 od 15.02.2016. godine
7. Izvadak iz zemljišne knjige Općinskog suda u _____ broj kizv. _____ od _____ . godine
8. Vjerodostojna isprava s datumom obračuna zateznih kamata

Izvor: autorica sama izradila

5.8. Obustava ovrhe i prestanak prava i obveza iz porezno-dužničkog odnosa

Ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovršenika:¹⁰¹

1. ako je ovršna isprava nakon pravomoćno dovršenog postupka preinačena, ukinuta ili poništena
2. ako prestanu prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa

¹⁰¹ Čl. 147. st. 1. OPZ-a

3. ako nema osnove za nastavak postupka zbog razloga iz članka 156. ovog Zakona
4. ako porezno tijelo sukladno Zakonu o stečaju potrošača sklopi izvansudski sporazum, sudsku nagodbu na pripremnom ročištu, odnosno ako se otvori postupak stečaja potrošača
5. ako se otvori stečajni postupak
6. ako se odgodi izvršenje rješenja.

Ovrhu porezno tijelo može obustaviti ako tijelo koje provodi ovrhu, sukladno zakonu kojim je propisana provedba ovrhe na novčanim sredstvima, prestane izvršavati osnovu za plaćanje.¹⁰²

Prema odredbama članka 26. Općeg poreznog zakona, prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa prestaju plaćanjem, prijebom, otpisom, zastarom i u drugim slučajevima određenima tim Zakonom.

Slijedom navedenih zakonskih odredbi, porezno tijelo će, kad se ispuni jedan od ovih uvjeta za obustavom ovrhe istu i obustaviti donošenjem Rješenja o obustavi ovrhe. Rješenje se obavezno dostavlja ovršeniku, a može se dostaviti i drugim sudionicima ovršnog postupka koji imaju pravni interes u cijelom postupku naplate (npr. svakako se dostavlja i Financijskoj agenciji kod koje se vodi novčana tražbina u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje ukoliko je porezni dužnik mimo svog blokiranog računa dobrovoljno podmirio porezno dugovanje).

¹⁰² Čl. 147. st. 3. OPZ-a

6. REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI

6.1. Žalba

Kako porezni ovršni postupak u pravilu započinje izdavanjem rješenja o ovrsi, porezni obveznik ima pravo na zaprimljeno rješenje podnijeti određeni pravni lijek čija je primjena regulirana čl. 142. Općeg poreznog zakona. Kada se radi o rješenju o ovrsi donijetom na temelju ovršne isprave (rješenja o utvrđivanju poreza; obračunskih prijava koje porezni obveznik sam podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza; jedinstvene ovršne isprave koja se koristi pri naplati stranih tražbina; upravnog ugovora; porezne nagodbe i sl.), porezni obveznik od pravnih lijekova može podnijeti žalbu i to u roku od osam dana od dana dostave rješenja. Podnijeta žalba nema suspenzivni učinak što znači da ona ne odgađa izvršenje rješenja o ovrsi. Njome se ne može pobijati zakonitost ovršne isprave.¹⁰³

U ovom slučaju podnošenja žalbe na rješenje o ovrsi uočava se kraći rok za njeno podnošenje nego što je to propisano člankom 180. Općeg poreznog zakona gdje se kao opći rok za podnošenje žalbe u poreznom postupku propisuje trideset dana od dana primitka poreznog akta.¹⁰⁴ Razlog tomu jest istaknuta dvojakost, pa i suprotstavljenost ciljeva ovrhe – s jedne strane porezna tijela moraju voditi računa o načelu ekonomičnosti postupka, dok s druge strane moraju voditi računa o zaštiti ovršenikovih prava.¹⁰⁵

Žalbu na porezni akt pa tako i na rješenje o ovrsi može podnijeti svaka osoba o čijim se pravima ili obvezama odlučivalo u prvostupanjskom poreznom postupku i svaka osoba koja za to ima pravni interes.¹⁰⁶ Žalba se podnosi nadležnom drugostupanjskom poreznom tijelu, a predaje se neposredno ili poštom preporučeno, odnosno izjavljuje se na zapisnik prvostupanjskom poreznom tijelu. Ukoliko je žalba podnesena u roku, a predana nenadležnom tijelu, ne može se odbaciti kao nepravodobna. U istoj treba navesti porezni akt protiv kojeg se podnosi žalba i žalbene razloge zbog kojih se zahtijeva poništenje, izmjena ili ukidanje toga poreznog akta, te dokaze kojima se žalba obrazlaže. Žalitelj žalbu mora potpisati, a u slučaju podnošenja žalbe u elektroničkom obliku potpisuje ju na način propisan člankom 74.a stavkom 3. Općeg poreznog zakona.¹⁰⁷

Prvostupanjsko tijelo prilikom zaprimanja žalbe utvrđuje je li žalba dopuštena, je li podnesena od ovlaštene osobe i je li podnesena u roku. Ukoliko jedan od ovih uvjeta nije

¹⁰³ Čl. 142. st. 7. OPZ-a

¹⁰⁴ Čl. 180. OPZ-a

¹⁰⁵ Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: op.cit., str. 67.

¹⁰⁶ Čl. 179. OPZ-a

¹⁰⁷ Čl. 181. st. 4 OPZ-a

ispunjen, prvostupanjsko tijelo treba donijeti rješenje kojim će žalbu žalitelja odbaciti.¹⁰⁸ Prvostupanjsko tijelo će izmijeniti porezni akt tijekom postupka po žalbi u sljedećim slučajevima:¹⁰⁹

1. ako ocijeni da je žalba opravdana i nije nužno provoditi novi ispitni postupak
2. ako ocijeni da je provedeni postupak bio nepotpun, a to je moglo biti od utjecaja na rješavanje
3. ako žalitelj u žalbi iznosi takve činjenice i dokaze koji bi mogli biti od utjecaja na drukčije rješavanje stvari
4. ako je žalitelju moralo biti omogućeno da sudjeluje u postupku
5. ako je žalitelj propustio sudjelovati u postupku, ali je u žalbi opravdao to propuštanje.

Ukoliko porezno tijelo u cijelosti usvaja navode žalitelja u žalbi, donosi novi porezni akt kojim zamijenjuje porezni akt koji se žalbom pobija. Protiv novog poreznog akta porezni obveznik može podnijeti žalbu.¹¹⁰

Ukoliko prvostupanjsko tijelo navode žalitelja u žalbi ne smatra opravdanim, dužno je predmetnu žalbu sa kompletnim spisom predmeta u roku od 15 dana dostaviti na daljnje rješavanje drugostupanjskom poreznom tijelu, odnosno Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak. Nadležno drugostupanjsko porezno tijelo dužno je ispitati zakonitost pobijanog poreznog akta u cijelosti. Ako utvrdi da je pobijani porezni akt nezakonit, poništiti će porezni akt i samo riješiti stvar. Iznimno, kad je za donošenje novog poreznog akta, s obzirom na prirodu stvari, nužno rješavanje prvostupanjskog poreznog tijela, a drugostupanjsko porezno tijelo utvrdi da rješenje treba poništiti, dostavit će predmet na ponovno rješavanje prvostupanjskom poreznom tijelu. Rok za donošenje rješenja po žalbi je dva mjeseca od dana predaje žalbe.¹¹¹ Protiv drugostupanjskog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od šezdeset dana od dana dostave rješenja žalitelju.

6.2. Prigovor

Prigovor je poseban redoviti pravni lijek putem kojega građani imaju mogućnost zaštititi svoja prava u mnogim slučajevima koji ne završavaju donošenjem upravnog akta.¹¹²

¹⁰⁸ Čl. 182. st. 1. OPZ-a

¹⁰⁹ Čl. 182. st. 3. OPZ-a

¹¹⁰ Čl. 182. st. 5. OPZ-a

¹¹¹ Čl. 189. st. 6. OPZ-a

¹¹² Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.; op.cit., str. 84.

Ukoliko se u poreznom ovršnom postupku donese rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave (koja predstavlja knjigovodstveni izlist stanja poreznog duga potpisan od ovlaštene osobe poreznog tijela),¹¹³ porezni obveznik ima pravo podnijeti prigovor u roku od osam dana od dana primitka predmetnog rješenja. O prigovoru odlučuje prvostupanjsko porezno tijelo rješenjem koje se mora donijeti u roku od osam dana od dana zaprimanja prigovora. Prigovor odgađa izvršenje rješenja o ovrsi do donošenja rješenja po prigovoru na koji pak porezni obveznik ima pravo uložiti žalbu u roku osam dana od dana zaprimanja istog.¹¹⁴ U ovom slučaju rješavanja uloženog pravnog lijeka, prvostupanjsko tijelo ima ovlasti prigovor ovršenika usvojiti, odbaciti u slučaju nepravovremenosti, izjavljivanja od neovlaštene osobe i nedopuštenosti, odnosno odbiti u slučaju neosnovanosti.

Uloženu žalbu na rješenje po prigovoru usvaja prvostupanjsko tijelo ukoliko su navodi žalitelja osnovani, odnosno dostavlja na daljnje postupanje u Ministarstvo financija, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak kao drugostupanjsko porezno tijelo, ukoliko su navodi žalitelja neosnovani. Na rješenje drugostupanjskog tijela kojim se rješava žalba žalitelja može se pokrenuti upravni spor.

¹¹³ Čl. 140. st. 3. OPZ-a

¹¹⁴ Čl. 142. st. 4. i 5. OPZ-a

7. ZAKLJUČAK

Ovršni postupak je prisilno ostvarenje tražbine koju vjerovnik ima prema svojem dužniku. Pokretanje postupka ovrhe može biti u okviru građanskopravnih, upravnoopravnih ili pak kaznenopravnih pravnih pravila. Zakonski okvir na osnovu kojeg se provodi ovršni postupak u Republici Hrvatskoj obuhvaća prvenstveno Ovršni zakon kao opći zakon te Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima i Opći porezni zakon kao posebne zakone na kojima počiva porezna ovrha.

Porezna ovrha u smislu Općeg poreznog zakona je dio pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.

Porezno tijelo je tijelo državne uprave, upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave ili upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja i/ili nadzora i/ili naplate poreza. Porezna uprava kao ustrojstvena upravna jedinica Ministarstva financija krovno je porezno tijelo Republike Hrvatske. Poslovi Porezne uprave propisane su brojnim zakonima među kojima su temeljni Zakon o Poreznoj upravi i Opći porezni zakon. Njima se propisuju niz poslova iz nadležnosti rada Porezne uprave - od utvrđivanja poreznih obveza, njihove kontrole pa sve do naplate istih. Iz samog naziva Porezne uprave vidi se da su porezi nameti kojima se ovo tijelo najviše bavi. Oni predstavljaju najvažniji prihod svake države. Dužni su ih plaćati svi – građani, poduzetnici koji mogu biti fizičke i pravne osobe sukladno svom ekonomskom i gospodarskom statusu, ravnomjerno i ravnopravno. U tom smislu Porezna uprava ima bitnu ulogu u njihovom utvrđivanju, kontroliranju i naplaćivanju. Poslovi i aktivnosti naplate poreznih obveza od poreznih dužnika uvijek su bili jedni od bitnih i važnih uloga Porezne uprave.

Neplatiša poreznih dugovanja bilo je oduvijek. Neki od njih porezna dugovanja ne mogu podmirivati iz opravdanih razloga (gubitak posla, rad bez isplata plaće, i sl.), ali ima i onih koji svoje obveze ne podmiruju iz neopravdanih razloga (namjerno izbjegavanje plaćanja poreznih obveza, prekomjerna trošenja). I jedni i drugi pojavljuju se u istoj grupi poreznih obveznika – poreznih dužnika koji svoje obveze ne plaćaju na vrijeme u rokovima njihova dospijeca.

Porezna uprava u slučaju nepodmirenja poreznih dugovanja svojih poreznih dužnika prije poduzimanja konkretnih ovršnih mjera pruža mogućnost da se ista podmire na što bezbolniji način za poreznog dužnika. Izdavanjem opomene zbog neplaćanja dugovanja

poreznim dužnicima se ostavlja vremenski period od osam dana da svoja dugovanja dobrovoljno podmire. Tu je i institut upravnog ugovora ili pak porezne nagodbe čijim sklapanjem se omogućuje da porezni dužnici uz određene uvjete porezna dugovanja plate kroz mjesečne obroke. Povremeno, zakonski se omogućuje i dodatno reprogramiranje poreznih dugovanja određenih kategorija poreznih dužnika sve kako bi se istima olakšalo podmirenje poreznih dugovanja s jedne strane, a s druge strane opet naplatile porezne obveze bez primjene ovršnih radnji i postupaka.

Krajnja mjera naplate poreznih dugovanja je ovrha. Porezna uprava primjenjuje široku lepezu ovršnih radnji i postupaka propisanih zakonom. Pri tome vodi računa da se primjenjuje ona ovršna mjera koja će na najbezbolniji način za poreznog dužnika dovesti do naplate poreznog duga i što brže doći do najlikvidnije imovine, a to je novac. Slijedom toga je naplata poreznih dugovanja pljenidbom novčanih sredstava na računima ovršenika otvorenih kod banaka najčešća ovršna mjera za kojom se prvo poseže. Druga stvar na koju Porezna uprava kao ovrhovoditelj mora paziti je primjena one mjere koja je primjerena visini poreznog duga. Drugim riječima, ovisno o poreznom dugu primjenjivat će se ona mjera koja će taj dug najbrže i najbezbolnije naplatiti. Primjera radi, za dug od 20.000,00 kuna neće se najprije plijeniti i prodavati osobni automobil poreznog dužnika, ako je isti zaposlen, redovno prima plaću i ima otvoren račun u nekoj od banaka.

Izmjenom Ovršnog zakona, zakonodavac je dodatno zaštitio porezne dužnike što se tiče ovrhe na nekretninama. Tako je spomenutih 20.000,00 kuna donja granice do koje porezno tijelo ne može naplaćivati porezni dug kroz osiguranje upisom hipoteke na nekretnini ovršenika i prodajom te nekretnine. S jedne strane do izražaja dolazi socijalna osjetljivost zakonodavca koji dodatno štiti „male“ porezne obveznike koji imaju nepodmirena dugovanja do tog iznosa ili pak one koji imaju samo tu jedinu nekretninu u kojoj stanuju i koja im je nužna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba. S druge strane, u zakon ugrađeno limitiranje pokretanja ovršnih postupaka do određenog iznosa otvara vrata manipulacijama i kalkuliranjima s visinom poreznog dugovanja s konačnim ciljem da se izbjegne njihovo plaćanje. Isto tako, takav zakonski okvir stavlja u neravnopravan i nepravedan položaj sve one porezne obveznike koji pošteno i na vrijeme podmiruju svoje porezne obveze.

Činjenica je da se zakonodavni okvir za postupanje i primjenu ovršnih postupaka neprestano mijenja. Posljedica je to utjecaja socioekonomskih prilika u kojima egzistira gospodarstvo naše zemlje, a time i njezini stanovnici. Cilj zakonodavca, ali i Porezne uprave u budućnosti nije postati represivno tijelo koje brine o punjenju državnog proračuna, nego prije

svega postati uslužan servis građanima, pravnim i fizičkim osobama u njihovom svakodnevnom poslovanju, te ravnopravan partner u današnjem turbulentnom i globalnom tržišnom poslovanju.

SAŽETAK:

Ovršni postupak je prisilno ostvarenje tražbine koju vjerovnik ima prema svojem dužniku. Ovršni postupak Republike Hrvatske počiva na odredbama Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 112/12, 93/14, 73/17, Odluka USRH br. 55/16), Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ br. 115/16 i 106/18), Pravilnika o provedbi Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ broj 30/17), te Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ broj 68/18) te Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09). Pojam porezne ovrhe je dio poreznog pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava kao pravnih temelja ovrhe.

Ovrha je u biti, posljednja mjera naplate poreznog duga. Prije nego se ona pokrene i provede, poreznom dužniku su ostavljene zakonom propisane mogućnosti da dugovanje podmiri kroz obročno plaćanje što mu omogućava sklapanje upravnog ugovora ili sklapanje porezne nagodbe. U suprotnom, porezno tijelo kroz mjere ovršnog postupka pokušat će prisilno isti naplatiti. Pri tome se treba rukovoditi načelima ekonomičnosti, primjene odgovarajuće ovršne radnje i načelom dostojanstva ovršenika. Kroz cijeli postupak ovrhe, poreznom dužniku se omogućuje korištenje pravnih lijekova kojima se može ostvariti i pravna zaštita ovršenika i time mu olakšati položaj u ovršnom postupku.

Ključne riječi: ovršni postupak, porezno tijelo, načela ovrhe, prisilna naplata, ovršna i vjerodostojna isprava, ovršne mjere, pravni lijekovi

SUMMARY:

An execution procedure is involuntary collection of claims the creditor has against the debtor. The execution procedure of the Republic of Croatia is based on the provisions of the Execution Act („Official Gazette“, issue 112/12, 93/14, 73/17, the Resolution of the Constitutional Court of the Republic of Croatia ref. 55/16), General Tax Act („Official Gazette“, issue 115/16, 106/18), Ordinance on the Implementation of the General Tax Act (Official Gazette“ , issue 30/17), and the Act on Implementation of the Enforcement over Monetary Assets („Official Gazette“, issue 68/18) and the General Administrative Procedure Act („Official Gazette“, issue 47/09). A concept of tax enforcement is part of a taxation legal relationship where a tax authority implements the procedure of involuntary collection of the tax

debt pursuant enforcement title documents or a trustworthy document as a legal basis of enforcement.

The enforcement is, in fact, the last measure of the collection of a tax debt. Before it is initiated and enforced, a tax debtor has been given legally prescribed option of repaying the debt in instalments which is enabled through an Administrative Agreement or by concluding a tax settlement. Otherwise, the tax authority will try to enforce the payment through measures of enforcement procedures. They should be guided by the principles of economy, the implementation of appropriate enforcement actions and the principle of dignity of the execution debtor. Throughout the whole enforcement procedure, the tax debtor is entitled to use legal remedies which can also enable the legal protection of the execution debtor, this facilitating their position in the enforcement procedure.

Keywords: enforcement procedure, tax authority, principles of enforcement, involuntary collection, enforcement title document and trustworthy document, enforcement measures, legal remedies

POPIS LITERATURE:

Literatura:

1. Arbutina, H.; Rogić Lugarić, T.: "Osnove poreznog prava", Narodne novine, Zagreb, 2017.
2. Bogović Ćorković, D.; Rudić, D.: "Upravni ugovor sukladno Općem poreznom zakonu", Porezni vjesnik br. 4a/2017, Institut za javne financije, Zagreb, 2017.
3. Bogović Ćorković, D.; Malčević, L.; Rudić, D.: "II. Upravni ugovor", Porezni vjesnik br. 10 b/2015, Institut za javne financije, Zagreb, 2015.
4. Radica, V.: "Načela provedbe ovrhe u poreznom postupku", Porezni vjesnik br. 10/18, Institut za javne financije, Zagreb, 2018.
5. Radica, V.; Rudić, D.: "Novosti u ovršnom postupku", Porezni vjesnik br. 11/17, Institut za javne financije, Zagreb, 2017.
6. Radica, V.; Rudić, D.; Zudenigo Steinbauer, A.: "Metodologija ovršnog postupka u Poreznoj upravi", Porezni vjesnik br. 6e/2017, Institut za javne financije, Zagreb, 2017.

Zakonski propisi:

1. Kazneni zakon („Narodne novine“ br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)
2. Opći porezni zakon („Narodne novine“ br. 115/16 i 106/18)
3. Ovršni zakon („Narodne novine“ br. 112/12, 93/14, 73/17, Odluka USRH 55/16)
4. Pravilnik o provedbi Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ br. 30/17)
5. Prekršajni zakon („Narodne novine“ br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18)
6. Uredba o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“ br. 8/17, 37/17, 129/17 i 18/19)
7. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija („Narodne novine“ br. 54/17)
8. Zakon o državnom odvjetništvu („Narodne novine“ br. 67/18)
9. Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnog nagodbi („Narodne novine“ br. 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13)
10. Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ br. 26/15)
11. Zakon o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“ br. 157/13, 151/14, 33/15, 120/16, 62/18, 115/18)
12. Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18)
13. Zakon o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09)
14. Zakon o Poreznoj upravi („Narodne novine“ br. 115/16)
15. Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ br. 68/18)

16. Zakon o vlasništvu i stvarnim pravima („Narodne novine“ br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/02, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

POPIS PRIMJERA:

Primjer 1: Opomena.....	19
Primjer 2: Rješenje o ovrsi pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika koje ima na računu kod banke – temeljem ovršne isprave.....	23
Primjer 3: Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih sredstava (plaće) ovršenika koje ima kod poslodavca – temeljem ovršne isprave.....	26
Primjer 4: Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih tražbina ovršenika koje ima prema svom dužniku - temeljem ovršne isprave.....	31
Primjer 5: Rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom motornog vozila – temeljem ovršne isprave.....	36
Primjer 6: Zapisnik o izvršenoj pljenidbi i procjeni pokretne imovine.....	39
Primjer 7: Zahtjev za podnošenje prijedloga za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini.....	46